

**Saksanseisojakerho r.y.
Jalostustoimikunta**



**JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA
1.1.2006- 31.12.2010
BRETONI
315**

Tämä jalostuksen tavoiteohjelma on laaja tietopaketti käsittelemästään rodusta kaikkien rodun harrastajien ja rodusta kiinnostuneiden käyttöön. Tavoiteohjelma on laadittu Suomen Kennelliitto r.y.:n jalostustieteellisen toimikunnan mallirungon ja siihen liittyvien ohjeiden pohjalta. Jalostuksen tavoiteohjelma on käsitelty Saksanseisojakerho r.y.:n vuosikokouksessa 2005, mistä on hyvissä ajoin tiedotettu rotujärjestön jäseniä jäsenjulkaisu Saksanseisoja –lehden joulukuun 2004 numerossa sekä rotujärjestön internet-sivuilla. Tämän jälkeen jalostuksen tavoiteohjelma on ollut rotujärjestön internet-sivuilla: www.saksanseisojakerho.fi kaikkien rodusta kiinnostuneiden tutustuttavana ja kommentoitavana hyvissä ajoin ennen vuosikokousta 2005. Vuosikokouksen roturyhmäkokouksessa tavoiteohjelma on käyty läpi ja Saksanseisojakerho r.y.:n vuosikokouksessa 10.4.2005 hyväksytty jäsenistöltä tulleen palautteen mukaisesti muokattuna.

Suomen Kennelliitto r.y.:n jalostustieteellisen toimikunnan hyväksymisen jälkeen tämä jalostuksen tavoiteohjelma on voimassa 1.1.2006 alkaneen PEVISA-kauden, minkä jälkeen tavoiteohjelma jälleen päivitetään.

Jalostuksen tavoiteohjelma on luettavissa ja tulostettavissa Saksanseisojakerho r.y.:n internet – sivuilta (www.saksanseisojakerho.fi => bretoni) ja saatavissa myös tavoiteohjelman kokoajalta pyydettäessä.

Koonnut ja saadun palautteen mukaisesti muokannut: Taru Kokkonen.

Kannen piirros: Seppo Polameri

SISÄLLYSLUETTELO

1. YHTEENVETO

2. RODUN TAUSTA

2.1. Rodun alkuperä ja sen kehitys nykyiseen muotoon

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

4. NYKYTILANNE

4.1. POPULAATION KOKO JA RAKENNE

4.1.1. Rekisteröinnit ja kannan kehittyminen Suomessa

4.1.2. Koirien jalostuskäyttö ja kannan geneettinen rakenne

4.1.3. Populaation koko ja rakenne Ranskassa

4.1.4. Kanta muissa maissa

4.2. KÄYTTÖMINAISUUDET

4.2.1. Nykyinen käyttötarkoitus

4.2.2. Käyttökokeet Suomessa

4.2.2.1. Kanakoirien erikoiskokeet (KAER)

4.2.2.2. Bretonin KAER-kokeisiin osallistuminen

4.2.3. Käyttökokeet Ranskassa

4.2.3.1. Standardi bretonin työskentelystä

4.3. LUONNE

4.3.1. Rotumääritelmän ja rodun emämaan rotujärjestön tavoitteet

4.3.2. Luonteen testaaminen Suomessa

4.4. TERVEYS

4.4.1. PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

4.4.2. Muut Suomessa rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

4.4.3. Yhteenveto rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista ja vioista

4.4.3. Tilanne rodun emämaassa

4.5. ULKOMUOTO

4.5.1. Voimassa oleva rotumääritelmä

4.5.2. Ulkomuodon arvioiminen Suomessa

4.5.2.1. Koiranäyttelyt

4.5.2.2. Junkkarin ulkomuotokatselemukset

4.5.3. Ulkomuodon arvioiminen rodun emämaassa

5. YHTEENVETO AIEMMAN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA STRATEGIAT

6.1. Visio

6.2. Rodun tavoitteet ja strategia

6.2.1. Kannan kehittymisen tavoitteet

6.2.2. Populaation kokonaistila ja rakenne

6.2.3. Terveys

6.2.4. Luonne

6.2.5. Ulkomuoto

6.3. Uhat ja mahdollisuudet

6.4. Varautuminen ongelmiin

6.5. Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi

7. TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA

8. LÄHTEET

1. YHTEENVETO

Bretoni on ranskalainen, 1800-luvun lopulla kehitetty seisova lintukoira. Rotu on kehitetty ja sitä on vaalittu nimenomaan linnunmetsästäjien toimesta kautta aikojen. Tämä tulee olla johtoajatus kaikelle toiminnalle rodun parissa, sen alkuperäisyyden ja erityisominaisuuksien vaaliminen rodun alkuperämaan ohjeistusta kunnioittaen.

Bretoni on valloittanut jalansijan lähes jokaisessa Euroopan maassa. Se lisää suosiotaan myös muualla maailmassa. Suomeen rotu on tullut 1960-luvun alussa. Varsinainen kasvatustoiminta on aloitettu 1970-luvulla. Pentuja rekisteröidään nykyisin 70-80 vuodessa. Rotu onkin lisännyt suosiotaan tasaisesti.

Bretoni on mannermaisten kanakoirien tapaan monipuolinen metsästyskoira. Se onkin rotuna lisännyt suosiotaan erityisesti metsästäjien joukossa. Pääasiallinen käyttötarkoitus on kanalintujen metsästys. Miellyttävänä ja nopeaoppisena rotua otetaan myös muuhun harrastuskäyttöön tai pelkäksi seurakoiraksi. Metsästysominaisuuksien säilymisen kannalta on positiivista, että rotua otetaan yhä enemmän metsästyskoiraksi ja kasvattajat yhä harvemmin myyvät sitä muuhun kuin metsästyskäyttöön.

Rotu on terveydeltään muilta osin hyvä, mutta lonkkien osalta bretonin tilanne on huono muihin mannermaisiin seisojiin verrattuna. Lonkkaniveldysplasiatilanne ei ole parantunut, nykyään kuvatuissa on enemmän sairaita kuin terveitä. Rodun terveyteen onkin jatkossa erityisesti paneuduttava, jotta lonkkatilanne saadaan kohentumaan. Myös jalostukseen käytettävien koirien sukulaisuussuhteisiin on kiinnitettävä huomiota, jotta geenipohja säilyy riittävän laajana.

Rodun jalostuksessa tulee pyrkiä kestävään kehitykseen niin terveys, käyttöominaisuudet kuin rodunomaisuus huomioiden, jotta rotu jatkossakin säilyttää ne ominaisuudet, joiden vuoksi se on saavuttanut suurta suosiota ympäri maailmaa metsästäjien keskuudessa.

2. RODUN TAUSTA

Ensimmäiset kaksi bretonia tuotiin maahamme 60 –luvun alkupuolella, varsinainen kasvatustyö alkoi kuitenkin 70 –luvulla Opri Siikin Norjasta tuomien koirien myötä.

Rotu (tuolloin rodun nimi käännettiin Bretagnenspanieli) päätyi ensin Spanieliliiton alaisuuteen ja osallistui myös ko. järjestön kokeisiin. Seisontaominaisuutensa vuoksi bretoni siirrettiin 1978 Saksanseisojakerho ry:n, mannermaisten kanakoirien rotujärjestön alaisuuteen.

2.1. RODUN ALKUPERÄ JA SEN KEHITYS NYKYISEEN MUOTOON

Rodun varhaisesta historiasta on muutamia toisistaan poikkeavia näkemyksiä, vanhin yleisesti mainittu esi-isä on 1300 -luvulla Reinin alueella elänyt Oyselin koira.

Modernin Ranskalaisen epagneul –tyyppisen koiran katsotaan muodostuneen 1600 –luvulla. Nämä koirat olivat kuitenkin kooltaan suuria ja tyyppiltään poikkeavia verraten tämän päivän bretoniin. Bretagnessa tiedetään esiintyneen alueellisia epagneul –tyyppisiä koirakantoja 1800- ja 1900 – luvuilla.

1800-luvulla Ranskaan metsästysretkille saapuneet Englantilaiset herrasmiehet toivat mukanaan metsästyskoiria, pääasiassa settereitä mutta myös joitakin pointtereita ja spanieleita. Jotkut näistä koirista jätettiin paikallisten hoiviin odottamaan seuraavaa metsästyskautta ja näitä koiria risteytettiin paikallisiin koirakantoihin.

Vuonna 1906 Ranskaan matkustanut eläinlääkäri, majuri P Grand-Chavin havaitsi että kaikkialla minne hän meni, hän tapasi pieniä lyhythäntäisiä tai hännättömiä spanieleita joilla oli varsin pienet korvat spanieliksi. Ne olivat väritykseltään valko-oransseja, maksa-valkoisia, ja musta-valkoisia,

jotkut kolmivärisiä. Metsästysretkillään hän havaitsi, että näillä koirilla oli huomattavan hyvä hajuaisi. Ne urhoollisesti hakivat kurppia mitä vaikeimmista tiheiköistä. Ne täysin pelottomasti ylittivät jokia ja kanaaleita ja ne kykenivät jahtaamaan jänistä vaikeassa maastossa.

31.5.1907 Perustettiin Nantesissa ei vain yhtä, vaan kaksi rotujärjestöä.

"Club de l'Épagneul Breton à Courte Queue Naturelle" (*courte queue naturelle* = *luontaisesti lyhyt häntä*) C.E.B.C.Q.N. ja "Le Club Français de l'Épagneul" C.F.E. jonka alaisuuteen kuului 4 epagneul tyyppistä koiraa; français, breton, picard ja pont-audemer. Molempien perustaminen tapahtui koiranäyttelyn yhteydessä, tuolloin esitettiin epagneul ryhmässä muutamia breton tyyppisiä koiria.

Ronan de Kermandec kirjoitti vuonna 1923: "Kurpan metsästäjät olivat hyvin tyytyväisiä tähän koiraan, sen seisontaominaisuudet olivat heikot ja se oli aina valmis käskystä nostamaan linnun, ja joskus ennen käskyä." Ennen kuin puhdasveristä Bretonia alettiin jalostaa jotkut metsästäjät päättivät risteyttää siihen huolella valittuja englantilaisia settereitä vahvistaakseen sen seisontaominaisuuksia.

Alkuaikojen risteyttäminen setteriin nähtiin hyödyllisenä, kuitenkin koettiin tärkeänä, ettei risteytyksiä voitaisi jatkaa vaarantamatta luonnetta, ominaisuuksia ja rodun alkuperäisyyttä, joissa yhdistyy erityisominaisuudet sekä spanieleista että settereistä.

Vuonna 1933 M.Mège kirjoitti Ranskan bretonikerhon vuosikirjassa:

"Kautta aikojen tämä rotu on tunnettu hyvänä kaiken riistan koirana. Se metsästää laukalla ja merkkää seisontansa pää korkealla ja on hyvin halukas nostoon. Sen on huomattu olevan erikoisen hyvä soilla ja metsissä sekä luontaisena noutajana."

Tänäpäivänä rotu on rekisteröintimäärältään ranskan suosituin seisotarotu ja se on saavuttanut suosiota ympäri maailmaa metsästäjien keskuudessa.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Bretoni kuuluu mannermaisten seisotarotujen yhteisen rotujärjestön, Saksanseisotakerho r.y.:n alaisuuteen. Saksanseisotakerho on perustettu vuonna 1943, jolloin yhdistyksen jäseniksi ilmoittautui 27 saksanseisotajien harrastajaa. Tällä hetkellä Suomen Kennelliittoon kuuluvassa rotujärjestössä on noin 2400 jäsentä.

Aluksi rotujärjestön edustamat koirat olivat vain lyhyt- ja karkeakarvaisia saksanseisotajia, mutta nyt valikoimaan kuuluu jo 20 erilaista mannermaista seisotarotua tai rotumuunnosta, joihin rekisteröidään vuosittain 600 - 800 uutta pentua.

Saksanseisotakerhon tarkoitus on ylläpitää ja kehittää mannermaisia seisovia lintukoiria metsästyksen monitoimikoirina sekä edistää kanakoiraharrastusta Suomessa. Tähän kerho pyrkii järjestämällä roduilleen näyttelyitä, katselmuksia sekä kanakoirien erikoiskokeita (KAER) ja kilpailuja, julkaisemalla opaskirjoja ja neljästi vuodessa ilmestyvää Saksanseisotaja-lehteä sekä näyttely- ja koetulokset sisältävää vuosikirjaa. Kerho myös vaalii ja ohjaa edustamiensa rotujen rodunjalostusta sekä pyrkii kaikin keinoin torjumaan koirien terveydentilaa mahdollisesti horjuttavia perinnöllisiä vikoja ja muita eläinsairauksia sekä tiedottamaan niistä jäsenilleen.

Saksanseisotakerhon hallituksessa on 7 jäsentä ja sihteeri. Lisäksi kerhon toimintaa ohjaavat toimikunnat: jalostustoimikunta, ulkomuototoimikunta, koetoimikunta ja

tietojenkäsittelytoimikunta. Kerhon toimihenkilöihin kuuluvat myös päätoimittaja, jäsensihteeri, myyntisihteeri, vuosikirjan päätoimittaja ja kotisivujen vastuhenkilö.

Saksanseisojakerhon jalostustoimikunnassa on 9 jäsentä. Jalostusneuvojat valitsee Saksanseisojakerhon vuosikokous. Valtarotujen, lyhytkarvaisen ja karkeakarvaisen saksanseisojan jalostusneuvonta työllistää suurimman osan toimikunnan jäsenistä: lk- saksanseisojan jalostusneuvonnasta vastaa 3 henkilöä ja kk-saksanseisojan jalostusneuvonnasta 3 henkilöä. Bretonien jalostusneuvonnasta vastaa 1 henkilö, münsterinseisojien sekä pitkäkarvaisen saksanseisojan jalostusneuvonnasta vastaa 1 henkilö ja muiden jäljelle jäävien rotujen jalostusneuvonnasta vastaa 1 henkilö. Saksanseisojakerhon sääntöjen mukaan rotu saa oman jalostusneuvojan, kun rekisteröityjen pentujen määrä ylittää 50 pentua/vuosi. Pienempien, mutta Suomeen jo vakiintuneiden rotujen (pitkäkarvainen saksanseisoja, unkarinvizslat, korthalsingriffoni, bracco italiano, spinone, weimarinseisoja ja stabyhoun) pentuvälityksestä ja rotutietouden jakamisesta vastaa jalostustoimikunnan kullekin rodulle valitsema pentuvälittäjä.

Saksanseisojakerhon jalostustoimikunta määrittelee jalostuksen tavoitteet ja seuraa rotujemme tilaa. Toimikunta ohjaa jalostuksen suunnittelua antamalla lausuntoja ja suosituksia jalostusyhdistelmistä sekä hoitaa pentuvälitystä. Toimikunta pitää yllä jalostusrekisteriä jalostukseen sopiviksi katsotuista koirista. Jalostustoimikunta on mukana järjestelemässä jokavuotista nuorten koirien ikäluokkakatselmusta Junkkaria, vuosikokouksen tai erikoisnäyttelyn yhteydessä järjestettäviä jalostusaiheisia luentopäiviä sekä vastaa joka toinen vuosi pidettävän jalostusurokselmuksen järjestelyistä.

4. NYKYTILANNE

4.1. POPULAATION KOKO JA RAKENNE

4.1.1. Rekisteröinnit ja kannan kehittyminen Suomessa

Ajanjaksolla 1996-2005 rekisteröinnit yhteensä 626 koiraa.

vuosi	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996
Pennut (kotimaiset)	67	85	85	44	50	46	64	43	64	36
Tuontikoirat	5	8	1	6	6	10	0	5	0	1
Rekisteröinnit yht.	72	93	86	50	56	56	64	48	64	37

4.1.2. Koirien jalostuskäyttö ja kannan geneettinen rakenne

Ajanjaksolla 2001-2005 (26.8.05 saakka) rekisteröitiin 357 koiraa, 78 pentueesta, laskennassa on mukana tuonnit. Jalostukseen käytettiin 53 narttua ja 53 urosta.

Yhdistelmät:

V	pe	i rek	isä	Hd	kaer	e rek	emä	Hd	kaer	sukus
2001	6	LOF1712 62/19432	INDY DE SAINT LUBIN	A	+	FIN20501 /96	KARHUTASSUN ADAMIINA	B	+	0,49
2001	6	FIN14407 /96	KUURAKAIRAN KILLE	A	-	SF35353/ 94	MIDTVEJS UXELLE	C	+	3,97
2001	2	SF18953/ 91	BONTZO	A	+	SF24448/ 93	ODINVEJS CHILA	C	+	1,21
2001	3	SF18953/ 91	BONTZO	A	+	FIN16526 /98	KUURAKAIRAN SAGA	C	-	3,99

2001	2	LOF2006 79/24448	OURAL DE SAINT LUBIN	A	+	LOF1860 73/28908	MAEVA DU DOMAINE DES PRES AUX PERCHES	B	+	0,07
2001	5	FIN40614 /97	RUIJANPALON FIX	C	-	SF36248/ 91	BELLATAR PIMU	A	-	0,00
2001	7	FIN40614 /97	RUIJANPALON FIX	C	-	FIN40467 /98	PIKKU PISKIN POCAHONTAS	C	-	0,78
2001	6	FIN33106 /98	MIDTVEJS IBER	A	+	FIN18382 /97	KARHUTASSUN BELINDA	B	+	1,03
2001	5	FIN29697 /99	JOUPIKON ALFREDO	B	+	FIN15319 /97	KUURAKAIRAN JASMINE	C	-	1,48
2001	5	FIN21399 /95	SORBAS	B	+	SF40752/ 93	YLÄMAA TITI	C	-	6,48
2001	3	FIN21399 /95	SORBAS	B	+	S17826/9 8	BAYWILLOW NOCTURNE	UA	+	0,59
2001	5	FIN16523 /98	KUURAKAIRAN SHEMEIKKA	A	+	FIN40611 /97	RUIJANPALON FRIGG	B	-	1,06
2001	1	LOSH827 453	XALOU VAN'T BIEKENSBO	B	+	S14031/2 000	KEERENS NICKY	B	+	0,37
2002	3	FIN38991 /98	KAUHIAN FRISKI FOORTTI	B	+	SF13609/ 94	ODINVEJS CATJA	B	+	1,17
2002	1	LOF1538 64/16598	FENCH DE SOUS LES VIVIERS	A	+	LOF1643 11/23973	HIADA DE SAINT TUGEN	A	+	0,65
2002	7	SF39666/ 94	RETU	B	+	FIN40612 /97	RUIJANPALON FIZZ	B	+	1,61
2002	7	S17855/2 000	D'ISPAGNAC ROC	A	+	FIN41556 /00	RAYA DE SANT TUDEC	C	+	1,55
2002	1	LOSH076 2180	TOPSY DU BOIS DE BUISSERET	A	+	LOSH082 1831	XYRKA DU BOIS DE BUISSERET			6,25
2002	1	LOI98/34 228	PONO DE LE MALBE	-	-	LOI01/45 200	GREG DE LE MALBE	-	-	21,88
2002	8	FIN16523 /98	KUURAKAIRAN SHEMEIKKA	A	+	FIN20032 /00	JARLEIN LACOTA	B	-	1,57
2002	7	FIN36522 /98	ZORRO	B	+	FIN15248 /96	TORA DU CLOS DES MELEZES	C	+	0,05
2002	7	FIN33106 /98	MIDTVEJS IBER	A	+	FIN12313 /99	KESSELIN CANAKANANEN	B	-	0,07
2002	1	FIN21399 /95	SORBAS	B	+	S17826/9 8	BAYWILLOW NOCTURNE	UA	+	0,59
2002	5	FIN16524 /98	KUURAKAIRAN SAKU	B	-	FIN19839 /96	JESSE	B	-	1,78
2002	2	LOF2006 79/24448	OURAL DE SAINT LUBIN	A	+	LOF1860 73/28908	MAEVA DU DOMAINE DES PRES AUX PERCHES	B	+	0,07
2003	6	FIN27990 /00	RAMSES DU DOMAINE DES PRES AUX PERCHES	A	+	FIN18382 /97	KARHUTASSUN BELINDA	B	+	0,07
2003	3	FIN42884 /00	RUBIS DE SAINT TUDEC	C	+	SF12374/ 93	LADYFRANSISCA	B	+	0,20
2003	7	FIN42884 /00	RUBIS DE SAINT TUDEC	C	+	FIN40612 /97	RUIJANPALON FIZZ	B	+	0,43
2003	7	FIN40614 /97	RUIJANPALON FIX	C	-	FIN40467 /98	PIKKU PISKIN POCAHONTAS	C	-	0,78
2003	3	FIN40614 /97	RUIJANPALON FIX	C	-	FIN40465 /98	PIKKU PISKIN PEPITA	A	-	0,78
2003	5	FIN36522 /98	ZORRO	B	+	FIN22334 /99	MAJANIEMEN LADY'S ESBERANZ	A	+	6,69
2003	10	FIN35639	RUIJANPALON IGOR	A	+	FIN41556	RAYA DE SAINT	C	+	1,55

		/00			/00	TUDEC			
2003	1	FIN28252/97	SIRIUS	C -	FIN16356/97	ETTA	B -		1,28
2003	9	SF02337/93	QUOCA DU CLOS DES MELEZES	B +	FIN33228/95	MIDTVEJS VIOLETTE	C +		0,00
2003	7	FIN25952/99	RUIJANPALON GLINT	C +	FIN42338/00	RITA DE LA CITE DES DIANES	A -		1,44
2003	6	FIN14407/96	KUURAKAIRAN KILLE	A -	FIN40575/98	JARLEIN KUURANKUKKA	A -		0,07
2003	8	FIN12513/00	PABLO DU SULON	C -	FIN20032/00	JARLEIN LACOTA	B -		0,12
2003	1	LOF188565/22107	MORGON DU PONT DE CAUHET	A +	LOF197724/30746	ORLANE DE LA MONTAGNE DES HARDRETS	A +		3,02
2003	6	FIN29697/99	JOUPIKON ALFREDO	B +	FIN33356/01	SUNNY DU DOMAINE DES PRES AUX PERCHES	B +		1,95
2003	5	SF39668/94	ROLLE	B -	FIN12481/98	KESSELIN BURLESKI BESSIE	B -		3,71
2003	2	LOF184192/21707	LURKY DES SOURCES CLAIRES	A +	FIN20501/96	KARHUTASSUN ADAMIINA	B +		0,48
2004	7	FIN20029/00	JARLEIN LEX	B -	FIN40467/98	PIKKUPISKIN POCAHINTAS	C -		2,92
2004	1	LOICE297389	RIBO DEI TRE MONTI		LOI98/78384	UENDI DEI TRE MONTI			6,80
2004	1	FIN34358/02	JARLEIN MILOU	C +	FIN42338/00	RITA DE LA CITE DES DIANES	A -		0,04
2004	1	DK18791/98	MIDTVEJS CAMUS	B +	DK12035/2001	MIDTVEJS MINDYE	B +		2,10
2004	4	FIN17400/03	JOUPIKON CASPAR	C -	FIN30033/01	RIEKKOPURON KULTA	B -		7,38
2004	1	LOF191502/23238	NIXO DE SAINT LUBIN	A +	LOSH0898796	AL DENTE DE L'HOSPITALIER	B +		1,30
2004	1	LOF193157/22836	NAT DU BOIS DE LA DRAYE	A +	LOF196298/30631	OLWEN DU JARDIN D'EUTERPE	A +		0,97
2004	7	FIN27990/00	RAMSES DU DOMAINE DES PRES AUX PERCHES	A +	FIN17776/01	KESAKON KAJO	B +		0,68
2004	9	FIN12513/00	PABLO DU SULON	C -	FIN20032/00	JARLEIN LACOTA	B -		0,12
2004	9	S19027/99	SUHLEGAN TARZAN	A +	FIN39740/00	TRÅSLETTEN'S AABITTE	A +		1,95
2004	9	FIN16523/98	KUURAKAIRAN SHEMEIKKA	A +	FIN25949/99	RUIJANPALON GAINLY	A +		1,15
2004	1	N07029/00	BRUFJORDEN'S LX FREKK	A +	S29775/2001	DECORUM GILDA	B		0,30
2004	1	NHSB2452886	SAMPEUR DES DEUX MOULINS	C	NHSB2450346	SABELLE DE LA MEIGNANIERE	D		0,05
2004	8	FIN16362/97	EMIL	C +	FIN33228/95	MIDTVEJS VIOLETTE	C +		1,62
2004	8	FIN23461/03	TWENTY DE LA FORET DE SAINT-ALBIN	C -	FIN14524/00	NETTI	D -		0,49
2004	8	FIN24603/00	DECORUM FARAO	C +	FIN40575/98	JARLEIN KUURANKUKKA	A -		0,55
2004	5	FIN28252/97	SIRIUS	C -	FIN16356/97	ETTA	B -		1,28
2004	6	FIN33574/99	ALPOKSEN MACHO MAN	B +	FIN29613/00	RUIJANPALON HANI	C -		0,12

2004	4	FIN40036/02	TOPI DU DOMAINE DES PRES AUXPERCHES	A	-	FIN18382/97	KARHUTASSUN BELINDA	B	+	0,93
2004	1	N07029/00	BRUFJORDEN'S LX FREKK	A	+	S17826/98	BAYWILLOW NOCTURNE	UA	+	0,29
2004	1	DK07560/97	CADDI	B	+	DK05088/98	STEVNSÅEN'S EMMA	A	+	2,46
2005	1	LOF188835/22291	MACK – INTOSCH DE LA MUR'HAILLE AU LOUP	A	+	LOF195381/30232	ORA DU BOIS D'ANTALEXIA	A	+	0,20
2005	8	FIN24603/00	DECORUM FARAO	C	+	FIN20032/00	JARLEIN LACOTA	B	-	1,80
2005	2	DK28645/91	MIDTVEJS BULI	B	+	DK12035/2001	MIDTVEJS MINDYE	B	+	0,40
2005	7	FIN20725/03	ALPOKSEN NIMO	C	-	FIN33577/99	ALPOKSEN MILKA	B	+	14,00
2005	9	FIN34358/02	JARLEIN MILOU	C	+	FIN40575/98	JARLEIN KUURANKUKKA	A	-	5,50
2005	6	FIN35672/01	DECORUM GOLIAT	B	+	FIN20030/00	JARLEIN LUMIERE	A	+	1,80
2005	3	DK06150/99	STEVNSÅEN'S MARCO	A	+	FIN26221/01	EIRAMS WINNIE WESSLA	A	+	0,13
2005	1	LOSH827453	XALOU VAN'T BIEKENSBOSS	B	+	DK01908/98	MIDTVEJS TRESOR	B	+	0,90
2005	8	NHSB2262309	PASTIES DE LA COUR DES PERDRIX	B	+	FIN39740/00	TRÅSLETTEN'S AABITTE	A	+	0,00
2005	5	DK06150/99	STEVNSÅEN'S MARCO	A	+	FIN22334/99	MAJANIEMEN LADY'S ESBERANZ	A	+	1,10
2005	1	SF39666/94	RETU	B	+	FIN40612/97	RUIJANPALON FIZZ	B	+	1,60
2005	5	FIN16626/03	ALDEBARAN	B	-	FIN40612/97	RUIJANPALON FIZZ	B	+	0,50
2005	1	FIN35689/02	ROCCI	B	-	FIN17776/01	KESAKON KAJO	B	+	1,60
2005	7	FIN34358/02	JARLEIN MILOU	C	+	FIN42338/00	RITA DE LA CITE DES DIANES	A	-	0,04
2005	1	LOF191502/23238	NIXO DE SAINT LUBIN	A	+	LOSH0898796	AL DENTE DE L'HOSPITALIER	A	+	1,30
2005	7	FIN16525/98	KUURAKAIRAN SASKA	C	-	FIN19839/96	JESSE	B	-	1,80

Yhdistelmistä:

51% - 40 pentuetta, molemmilla vanhemmillä on kaer tulos.

26% - 20 pentuetta, toisella vanhemmista on kaer tulos.

23% - 18 pentuetta, kummallakaan vanhemmista ei ole koetulosta.

54% - 42 pentuetta, molempien vanhempien lonkat A-B

37% - 29 pentuetta, toisen vanhemman lonkat A-B

9% - 7 pentuetta, molempien vanhempien lonkat C tai huonompi

41% - 32 pentuetta, molemmilla vanhemmillä kaer tulos ja lonkat A-B

9% - 7 pentuetta, molemmilla vanhemmillä kaer, toisen lonkat A-B ja toisen C tai huonompi

9% - 7 pentuetta, toisella vanhemmista kaer, molempien lonkat A-B

17% - 13 pentuetta, toisella vanhemmista kaer, toisen lonkat A-B ja toisen C tai huonompi

1% - 1 pentue, molemmilla vanhemmillä kaer, molempien lonkat C tai huonompi

4% - 3 pentuetta, kummallakaan vanhemmista ei kaer, molemmilla lonkat A-B

12% - 9 pentuetta, kummallakaan vanhemmista ei kaer, toisen lonkat A-B, toisen C tai huonompi

8% - 6 pentuetta, kummallakaan vanhemmista ei kaer, molempien lonkat C tai huonompi

Kaksi kokeissa palkitsematonta D lonkkaista narttua, toinen tuonnin emänä ja toinen FIN pentueessa. Molemmille käytetty kokeissa palkitsematonta C lonkkaista urosta.

* C tai huonompi = C, C+ nivelrikko tai D.

** Ne ulkomaiset koirat joiden tulos ei ole tiedossa, katsotaan tilastossa tuloksettomiksi.

Käytetyt urokset:

rek	isä	pentueet	hd	kaer	pen nut	sukulaisuus
FIN40614/97	RUIJANPALON FIX	4	C	-	22	
FIN16523/98	KUURAKAIRAN SHEMEIKKA	3	A	+	22	3,36091
FIN12513/00	PABLO DU SULON	2	C	-	17	1,31864
FIN34358/02	JARLEIN MILOU	3	C	+	17	26,62776
FIN24603/00	DECORUM FARAO	2	C	+	16	3,27193
FIN33106/98	MIDTVEJS IBER	2	A	+	13	1,31197
FIN27990/00	RAMSES DU DOMAINE DES PRES AUX PERCHES	2	A	+	13	0,53968
FIN14407/96	KUURAKAIRAN KILLE	2	A	-	12	4,81716
FIN36522/98	ZORRO	2	B	+	12	1,68322
FIN29697/99	JOUIKON ALFREDO	2	B	+	11	3,06417
FIN35639/00	RUIJANPALON IGOR	1	A	+	10	25,99692
FIN42884/00	RUBIS DE SAINT TUDEC	2	C	+	10	1,81722
FIN21399/95	SORBAS	3	B	+	9	4,71443
SF02337/93	QUOCA DU CLOS DES MELEZES	1	B	+	9	51,79427
S19027/99	SUHLEGAN TARZAN	1	A	+	9	1,37668
DK06150/99	STEVNSÅEN'S MARCO	2	A	+	8	1,78115
FIN23461/03	TWENTY DE LA FORET DE SAINT- ALBIN	1	C	-	8	1,76242
FIN16362/97	EMIL	1	C	+	8	28,97452
NHSB2262309	PASTIES DE LA COUR DES PERDRIX	1	B	+	8	2,02493
SF39666/94	RETU	2	B	+	8	4,37596
FIN25952/99	RUIJANPALON GLINT	1	C	+	7	25,88187
FIN20029/00	JARLEIN LEX	1	B	-	7	50,40029
FIN16525/98	KUURAKAIRAN SASKA	1	C	-	7	3,36091
S17855/2000	D'ISPAGNAC ROC	1	A	+	7	1,58258
FIN20725/03	ALPOKSEN NIMO	1	C	-	7	1,44634
FIN28252/97	SIRIUS	2	C	-	6	1,81277
FIN33574/99	ALPOKSEN MACHO MAN	1	B	+	6	2,66944
LOF171262/19 432	INDY DE SAINT LUBIN	1	A	+	6	1,96777
FIN35672/01	DECORUM GOLIAT	1	B	+	6	3,27193
SF18953/91	BONTZO	2	A	+	5	1,58351
SF39668/94	ROLLE	1	B	-	5	4,37596
FIN16626/03	ALDEBARAN	1	B	-	5	1,99755
FIN16524/98	KUURAKAIRAN SAKU	1	B	-	5	3,36091
FIN40036/02	TOPI DU DOMAINE DES PRES AUXPERCHES	1	A	-	4	0,95372
FIN17400/03	JOUIKON CASPAR	1	C	-	4	2,95699
LOF200679/24 448	OURAL DE SAINT LUBIN	2	A	+	4	1,52066
FIN38991/98	KAUHIAN FRISKI FOORTTI	1	B	+	3	9,11542
LOSH827453	XALOU VAN'T BIEKENSBOSS	2	B	+	2	2,37364
N07029/00	BRUFJORDEN'S LX FREKK	2	A	+	2	2,65207
DK28645/91	MIDTVEJS BULI	1	B	+	2	26,37935

LOF184192/21 707	LURKY DES SOURCES CLAIRES	1	A	+	2	1,07002
LOF191502/23 238	NIXO DE SAINT LUBIN	2	A	+	2	1,02655
NHSB2452886	SAMPEUR DES DEUX MOULINS	1	C		1	1,26814
DK18791/98	MIDTVEJS CAMUS	1	B	+	1	7,33102
DK07560/97	CADDI	1	B	+	1	1,00658
LOSH0762180	TOPSY DU BOIS DE BUISSERET	1	A	+	1	1,55252
FIN35689/02	ROCCI	1	B	-	1	1,69282
LOI98/34228	PONO DE LE MALBE	1	-	-	1	0
LOF193157/22 836	NAT DU BOIS DE LA DRAYE	1	A	+	1	1,01874
LOF188835/22 291	MACK - INTOSCH DE LA MUR'HAILLE AU LOUP	1	A	+	1	0,70885
LOF188565/22 107	MORGON DU PONT DE CAUHET	1	A	+	1	1,52146
LOF153864/16 598	FENCH DE SOUS LES VIVIERS	1	A	+	1	1,05493
LOICE297389	RIBO DEI TRE MONTI	1			1	0,50087

Käytetyistä uroksista 19% eli 10 uroksen sukulaisuussuhde eniten käytettyyn urokseen on vähintään 6,25. Laskennassa on huomioitu koirien oma sukusiitosaste ja 10 polvea.

Yhteenveto kymmenestä eniten käytetystä uroksesta:

- Vain viisi täyttää jalostustavoitteille asetetut kriteerit, eli niillä on koetulos ja terveet lonkat.
- Eniten käytetty uros on myös emän isänä neljänneksi eniten käytetylle urokselle.
- Kahdella on koetulos ja C lonkat.
- Yhdellä ei ole koetulosta ja A lonkat.
- Kahdella, mukaan lukien eniten käytetty uros ei ole koetulosta ja C lonkat.

Yhteenveto kaikista käytetyistä uroksista:

58% - 31 urosta, koetulos ja terveet lonkat.

9% - 5 urosta, koetulos ja C lonkat.

13% - 7 urosta, ei koetulosta ja terveet lonkat.

19% - 10 urosta, ei koetulosta ja C lonkat.

Käytetyt nartut:

E rek	Emä	pentueet	hd	kaer	pennut	Sukula isuus
FIN20032/00	JARLEIN LACOTA	4	B	-	33	
FIN40575/98	JARLEIN KUURANKUKKA	3	A	-	23	19,93
FIN40612/97	RUIJANPALON FIZZ	4	B	+	20	26,50
FIN33228/95	MIDTVEJS VIOLETTE	2	C	+	17	25,67
FIN39740/00	TRÄSLETTEN'S AABITTE	2	A	+	17	4,02
FIN18382/97	KARHUTASSUN BELINDA	3	B	+	16	1,68
FIN42338/00	RITA DE LA CITE DES DIANES	3	A	-	15	0,54
FIN40467/98	PIKKU PISKIN POCAHONTAS	2	C	-	14	7,42
FIN19839/96	JESSE	2	B	-	12	7,35
FIN41556/00	RAYA DE SAINT TUDEC	1	C	+	10	1,38
FIN22334/99	MAJANIEMEN LADY'S ESBERANZ	2	A	+	10	8,00
FIN25949/99	RUIJANPALON GAINLY	1	A	+	9	13,35
FIN20501/96	KARHUTASSUN ADAMIINA	2	B	+	8	3,25
FIN17776/01	KESAKON KAJO	2	B	+	8	1,34

FIN14524/00	NETTI	1 D	-	8	7,79
FIN33577/99	ALPOKSEN MILKA	1 B	+	7	9,51
FIN40467/98	PIKKUPISKIN POCAHINTAS	1 C	-	7	7,42
FIN15248/96	TORA DU CLOS DES MELEZES	1 C	+	7	2,78
FIN12313/99	KESSELIN CANAKANANEN	1 B	-	7	6,37
FIN41556/00	RAYA DE SANT TUDEC	1 C	+	7	1,38
FIN33356/01	SUNNY DU DOMAINE DES PRES AUX PERCHES	1 B	+	6	0,74
FIN20030/00	JARLEIN LUMIERE	1 A	+	6	51,62
FIN16356/97	ETTA	2 B	-	6	16,76
FIN29613/00	RUIJANPALON HANI	1 C	-	6	1,88
SF35353/94	MIDTVEJS UXELLE	1 C	+	6	7,47
S17826/98	BAYWILLOW NOCTURNE	3 UA	+	5	1,72
FIN15319/97	KUURAKAIRAN JASMINE	1 C	-	5	14,80
FIN12481/98	KESSELIN BURLESKI BESSIE	1 B	-	5	7,61
SF36248/91	BELLATAR PIMU	1 A	-	5	8,83
SF40752/93	YLÄMAA TITI	1 C	-	5	8,55
FIN40611/97	RUIJANPALON FRIGG	1 B	-	5	26,50
LOF186073/28908	MAEVA DU DOMAINE DES PRES AUX PERCHES	2 B	+	4	0,23
FIN30033/01	RIEKKOPURON KULTA	1 B	-	4	8,40
SF12374/93	LADYFRANSISCA	1 B	+	3	12,81
DK12035/2001	MIDTVEJS MINDYE	2 B	+	3	2,46
FIN26221/01	EIRAMS WINNIE WESSLA	1 A	+	3	1,20
FIN16526/98	KUURAKAIRAN SAGA	1 C	-	3	5,00
FIN40465/98	PIKKU PISKIN PEPITA	1 A	-	3	7,42
SF13609/94	ODINVEJS CATJA	1 B	+	3	2,27
SF24448/93	ODINVEJS CHILA	1 C	+	2	2,38
LOSH0898796	AL DENTE DE L'HOSPITALIER	2 B	+	2	2,26
DK05088/98	STEVNSÄEN'S EMMA	1 A	+	1	1,96
S29775/2001	DECORUM GILDA	1 B		1	4,67
NHSB2450346	SABELLE DE LA MEIGNANIERE	1 D		1	0,67
LOF164311/23973	HIADA DE SAINT TUGEN	1 A	+	1	1,67
LOSH0821831	XYRKA DU BOIS DE BUISSERET	1		1	0,34
LOI98/78384	UENDI DEI TRE MONTI	1		1	0,09
LOI01/45200	GREG DE LE MALBE	1 -	-	1	0,00
DK01908/98	MIDTVEJS TRESOR	1 B	+	1	4,03
LOF197724/30746	ORLANE DE LA MONTAGNE DES HARDRETS	1 A	+	1	1,61
LOF196298/30631	OLWEN DU JARDIN D'EUTERPE	1 A	+	1	0,86
LOF195381/30232	ORA DU BOIS D'ANTALEXIA	1 A	+	1	1,18
S14031/2000	KEERENS NICKY	1 B	+	1	1,01

Käytetyistä nartuista 42% eli 22 nartun sukulaisuusaste eniten käytettyyn narttuun nähden on vähintään 6,25. Laskennassa on huomioitu koirien oma sukusiitosaste ja 10 polvea.

Yhteenveto kymmenestä eniten käytetystä nartusta:

- Vain 3 täyttää jalostustavoitteille asetetut kriteerit, eli niillä on koetulos ja terveet lonkat.
- Kahdella on koetulos ja lonkat C tai huonompi.
- Neljällä ei ole koetulosta ja lonkat A-B, mukaan lukien 2 eniten käytettyä narttua.
- Yhdellä ei ole koetulosta ja lonkat C.

Yhteenveto kaikista käytetyistä nartuista:

45% - 24 narttua, koetulos ja terveet lonkat.

11% - 6 narttua, koetulos ja lonkat C tai huonompi.

21% - 11 narttua, ei koetulosta ja lonkat C tai huonompi.

23% - 12 narttua, ei koetulosta ja lonkat A-B.

Kaikkien käytettyjen koirien sukulaisuussuhde eniten käytettyyn:

Rek	Nimi	hd	kaer	pentueet	pennut	sukulaisuus
FIN20032/00	JARLEIN LACOTA	B	-	4	33	
FIN40575/98	JARLEIN KUURANKUKKA	A	-	3	23	19,93
FIN16523/98	KUURAKAIRAN SHEMEIKKA	A	+	3	22	5,00
FIN40614/97	RUIJANPALON FIX	C	-	4	22	50,40
FIN40612/97	RUIJANPALON FIZZ	B	+	4	20	26,50
FIN39740/00	TRÄSLETTEN'S AABITTE	A	+	2	17	4,02
FIN33228/95	MIDTVEJS VIOLETTE	C	+	2	17	25,67
FIN12513/00	PABLO DU SULON	C	-	2	17	0,80
FIN34358/02	JARLEIN MILOU	C	+	3	17	52,00
FIN18382/97	KARHUTASSUN BELINDA	B	+	3	16	1,68
FIN24603/00	DECORUM FARAO	C	+	2	16	4,67
FIN42338/00	RITA DE LA CITE DES DIANES	A	-	3	15	0,54
FIN40467/98	PIKKU PISKIN POCAHONTAS	C	-	2	14	7,42
FIN33106/98	MIDTVEJS IBER	A	+	2	13	0,99
FIN27990/00	RAMSES DU DOMAINE DES PRES AUX PERCHES	A	+	2	13	0,37
FIN14407/96	KUURAKAIRAN KILLE	A	-	2	12	3,34
FIN19839/96	JESSE	B	-	2	12	7,35
FIN36522/98	ZORRO	B	+	2	12	6,32
FIN29697/99	JOUPIKON ALFREDO	B	+	2	11	2,13
FIN41556/00	RAYA DE SAINT TUDEC	C	+	1	10	1,38
FIN35639/00	RUIJANPALON IGOR	A	+	1	10	16,00
FIN42884/00	RUBIS DE SAINT TUDEC	C	+	2	10	1,38
FIN22334/99	MAJANIEMEN LADY'S ESBERANZ	A	+	2	10	8,00
S19027/99	SUHLEGAN TARZAN	A	+	1	9	2,29
FIN25949/99	RUIJANPALON GAINLY	A	+	1	9	13,35
SF02337/93	QUOCA DU CLOS DES MELEZES	B	+	1	9	26,29
FIN21399/95	SORBAS	B	+	3	9	7,66
FIN23461/03	TWENTY DE LA FORET DE SAINT-ALBIN	C	-	1	8	1,31
FIN14524/00	NETTI	D	-	1	8	7,79
NHSB2262309	PASTIES DE LA COUR DES PERDRIX	B	+	1	8	1,40
FIN16362/97	EMIL	C	+	1	8	16,76
FIN17776/01	KESAKON KAJO	B	+	2	8	1,34
FIN20501/96	KARHUTASSUN ADAMIINA	B	+	2	8	3,25
DK06150/99	STEVNSÅEN'S MARCO	A	+	2	8	1,96
SF39666/94	RETU	B	+	2	8	6,31
FIN15248/96	TORA DU CLOS DES MELEZES	C	+	1	7	2,78
S17855/2000	D'ISPAGNAC ROC	A	+	1	7	1,63
FIN12313/99	KESSELIN CANAKANANEN	B	-	1	7	6,37
FIN41556/00	RAYA DE SAINT TUDEC	C	+	1	7	1,38
FIN16525/98	KUURAKAIRAN SASKA	C	-	1	7	5,00
FIN40467/98	PIKKUPISKIN POCAHINTAS	C	-	1	7	7,42
FIN20725/03	ALPOKSEN NIMO	C	-	1	7	7,25
FIN25952/99	RUIJANPALON GLINT	C	+	1	7	13,35
FIN33577/99	ALPOKSEN MILKA	B	+	1	7	9,51
FIN20029/00	JARLEIN LEX	B	-	1	7	51,62
FIN28252/97	SIRIUS	C	-	2	6	9,14
FIN29613/00	RUIJANPALON HANI	C	-	1	6	1,88
SF35353/94	MIDTVEJS UXELLE	C	+	1	6	7,47
LOF171262/19432	INDY DE SAINT LUBIN	A	+	1	6	1,36
FIN33356/01	SUNNY DU DOMAINE DES PRES AUX PERCHES	B	+	1	6	0,74
FIN35672/01	DECORUM GOLIAT	B	+	1	6	4,67
FIN20030/00	JARLEIN LUMIERE	A	+	1	6	51,62

FIN16356/97	ETTA	B	-	2	6	16,76
FIN33574/99	ALPOKSEN MACHO MAN	B	+	1	6	9,51
FIN40611/97	RUIJANPALON FRIGG	B	-	1	5	26,50
FIN12481/98	KESSELIN BURLESKI BESSIE	B	-	1	5	7,61
FIN15319/97	KUURAKAIRAN JASMINE	C	-	1	5	14,80
S17826/98	BAYWILLOW NOCTURNE	UA	+	3	5	1,72
FIN16626/03	ALDEBARAN	B	-	1	5	1,43
SF18953/91	BONTZO	A	+	2	5	12,42
SF36248/91	BELLATAR PIMU	A	-	1	5	8,83
FIN16524/98	KUURAKAIRAN SAKU	B	-	1	5	5,00
SF39668/94	ROLLE	B	-	1	5	6,31
SF40752/93	YLÄMAA TITI	C	-	1	5	8,55
LOF200679/24448	OURAL DE SAINT LUBIN	A	+	2	4	1,22
FIN40036/02	TOPI DU DOMAINE DES PRES AUXPERCHES	A	-	1	4	0,74
FIN30033/01	RIEKKOPURON KULTA	B	-	1	4	8,40
FIN17400/03	JOUPIKON CASPAR	C	-	1	4	2,06
LOF186073/28908	MAEVA DU DOMAINE DES PRES AUX PERCHES	B	+	2	4	0,23
FIN40465/98	PIKKU PISKIN PEPITA	A	-	1	3	7,42
SF13609/94	ODINVEJS CATJA	B	+	1	3	2,27
FIN38991/98	KAUHAN FRISKI FOORTTI	B	+	1	3	7,43
FIN16526/98	KUURAKAIRAN SAGA	C	-	1	3	5,00
SF12374/93	LADYFRANSISCA	B	+	1	3	12,81
FIN26221/01	EIRAMS WINNIE WESSLA	A	+	1	3	1,20
DK12035/2001	MIDTVEJS MINDYE	B	+	2	3	2,46
LOF184192/21707	LURKY DES SOURCES CLAIRES	A	+	1	2	0,82
LOF191502/23238	NIXO DE SAINT LUBIN	A	+	2	2	0,94
SF24448/93	ODINVEJS CHILA	C	+	1	2	2,38
N07029/00	BRUFJORDEN'S LX FREKK	A	+	2	2	1,77
DK28645/91	MIDTVEJS BULI	B	+	1	2	13,45
LOSH827453	XALOU VAN'T BIEKENSBOSS	B	+	2	2	1,39
LOSH0898796	AL DENTE DE L'HOSPITALIER	B	+	2	2	2,26
S29775/2001	DECORUM GILDA	B		1	1	4,67
LOF188835/22291	MACK - INTOSCH DE LA MUR'HAILLE AU LOUP	A	+	1	1	0,41
NHSB2452886	SAMPEUR DES DEUX MOULINS	C		1	1	0,88
LOICE297389	RIBO DEI TRE MONTI			1	1	0,32
LOI98/34228	PONO DE LE MALBE	-	-	1	1	0,00
DK05088/98	STEVNSÄEN'S EMMA	A	+	1	1	1,96
LOF193157/22836	NAT DU BOIS DE LA DRAYE	A	+	1	1	0,79
LOSH0762180	TOPSY DU BOIS DE BUISSERET	A	+	1	1	0,89
LOF188565/22107	MORGON DU PONT DE CAUHET	A	+	1	1	1,03
FIN35689/02	ROCCI	B	-	1	1	1,50
S14031/2000	KEERENS NICKY	B	+	1	1	1,01
LOF195381/30232	ORA DU BOIS D'ANTALEXIA	A	+	1	1	1,18
NHSB2450346	SABELLE DE LA MEIGNANIERE	D		1	1	0,67
LOSH0821831	XYRKA DU BOIS DE BUISSERET			1	1	0,34
LOI98/78384	UENDI DEI TRE MONTI			1	1	0,09
DK18791/98	MIDTVEJS CAMUS	B	+	1	1	4,09
DK07560/97	CADDI	B	+	1	1	1,01
LOI01/45200	GREG DE LE MALBE	-	-	1	1	0,00
LOF197724/30746	ORLANE DE LA MONTAGNE DES HARDRETS	A	+	1	1	1,61
DK01908/98	MIDTVEJS TRESOR	B	+	1	1	4,03
LOF164311/23973	HIADA DE SAINT TUGEN	A	+	1	1	1,67
LOF196298/30631	OLWEN DU JARDIN D'EUTERPE	A	+	1	1	0,86
LOF153864/16598	FENCH DE SOUS LES VIVIERS	A	+	1	1	0,76

Käytettyjen koirien sukulaisuussuhteet eniten käytettyyn koiraan:
38% eli 40 koiran sukulaisuusaste eniten käytettyyn vähintään 6,25.

17% eli 18 koiran vähintään 12,5
8% eli 9 koiran vähintään 25
5% eli 5 koiran vähintään 50

Laskennassa on huomioitu koirien oma sukusiitosaste ja 10 polvea.
Myös eniten käytetty koira itse on huomioitu kappaleissa.

4.1.3. Populaation koko ja rakenne Ranskassa

Virallista tilastoa rekisteröintimääristä ei ole julkaistu vuoden 2004 jälkeen mutta rekisteröintien määrä on n 6000 pentua vuodessa. Populaation rakenteesta ei ole saatavilla tilastointia.

Rotujärjestö on vuonna 2005 avannut nettisivuillaan sukutaulutietokannan johon on tarkoitus koota viimeisen 10v vuoden aikana rekisteröidyt koirat sekä niiden sukutaulut, koe- ja terveystutkimustulokset. Tietokanta on kuitenkin tällä hetkellä keskeneräinen eikä siitä ainakaan tässä vaiheessa saa kattavia yhteenvetoja, ainoastaan koirakohtaisia tietoja.

4.1.4. Kanta muissa maissa

Rodun rekisteröintimäärissä Italian osuus on merkittävä. Italialaisten koirien taustoja tutkiessa käy ilmi että vaikka maan oma kasvatusta on määrällisesti samaa luokkaa ranskan kanssa, myös tuontia ranskasta jatketaan. Hyvin usein italialaisissa koirissa törmää voimakkaaseen sukusiitoksen käyttöön. Koirilla kilpaillaan kokeissa ja näyttelyissä, mutta terveystutkimuksiin kuten lonkkakuvauksiin ei osoiteta kiinnostusta.

Myös USAn rekisteröintimäärät ovat suuret, huomioitavaa kuitenkin on että maa ei tunnusta rodun alkuperämaan rotumääritelmää tai muuta ohjeistusta. Maassa on luotu rodusta tyypiltään ja työskentelyltään alkuperäisestä poikkeava amerikkalainen versio jota yleisesti kutsutaan Brittany Spanieliksi, myös American brittany eli AB on vakiintunut termi puhuttaessa tästä koiratyypistä. Alkuperäistä ranskalaista tyyppiä ja taustaa olevia koiria kutsutaan maassa nimellä epagneul breton (EB) tai french brittany.

Ajatukset näiden kahden tyyppin jakamisesta virallisesti omiksi rodutyypeiksi nostavat aika-ajoin päätänsä, viimeisin pyrkimys johti EB tyyppisten koirien kaksoisrekisteröintiin sekä AKC:hen (american kennel club) että UKC:hen (united kennel club). Myöskään united kennel clubin soveltama rotumääritelmä ei ole FCI:n mukainen.

Ajoittain myös pienemmistä bretonimaista kuten tanska, jugoslavia, kreikka, tsekki, espanja, nousee esiin koiria jotka saavat osakseen huomioita rodun alkuperämaassa ja jonkin verran tuontia tapahtuu myös muualta ranskaan. Määrällisesti vuosittaiset rekisteröinnit näissä maissa jäävät pääsääntöisesti alle tuhannen koiran.

Skandinavia

Tanskan merkitys suomen kannan kehittymiselle käyttöominaisuuksien, luonteen ja tyyppien osalta oikeaan suuntaan on ollut merkittävä. Maan materiaalista on kuitenkin tuotu koiria Suomeen hyvin suppealla otannalla.

Norja on FCI maa ja näin ollen sitoutunut kunnioittamaan rotujen alkuperämaiden standardeja ja ohjeistuksia, Norjassa on kuitenkin rodun jalostuksessa on lähdetty seuraamaan amerikkalaisten esimerkkiä ja kanta on suurelta osin alkuperämaan ohjeistuksesta siinä määrin poikkeavaa että vuonna 2005 Ranska esitti Norjan rotujärjestölle selvityspyynnön tilanteesta. On selvää että CEB tuomitsee kaikenlaiset pyrkimykset muuttaa rotua henkilö- tai maakohtaisten intressien (maakohtaiset koekäytännöt) perusteella.

Ruotsin kanta on pieni ja perustuu suurelta osin Norjan materiaaliin.

4.2. KÄYTTÖOMINAISUUDET

4.2.1. Nykyinen käyttötarkoitus

Rotu on edelleen pääsääntöisesti alkuperäisen käyttötarkoituksen mukainen mannermainen kanakoira. Rodun harrastajien on kuitenkin syytä vaalia ja varjella rodun alkuperäisyyttä. Kyseessä on ensisijaisesti käyttökoira ja sellaisena se pysyy vain mikäli se säilyy metsästäjien käsissä.

4.2.2. Käyttökokeet Suomessa

Kanakoirien erikoiskokeet (KAER)

Kanakoirien erikoiskokeet ovat metsästyskokeita, joiden tarkoituksena on kanakoirien jalostusta varten saada tietoja koirien metsästysominaisuuksista ja edistää koirien metsästyskäyttöä.

Kokeissa kokeillaan koirien haku riistan löytämiseksi ja riistatyö maastossa olevalla villillä riistaeläimellä. Lisäksi kokeillaan koeluokista riippuen nouto, tiedotus, vesityö ja jälkityö. Huomiota kiinnitetään myös koiran luonteeseen sekä toimintaan sen kohdatessa petoeläimiä.

Koeluokkia on kolme:

- nuorten luokkaan saa osallistua koira, joka ei ole täyttänyt 22 kuukautta eikä ole kilpaillut muissa luokissa
- avoimeen luokkaan saa osallistua koira, joka ei ole oikeutettu osallistumaan voittajaluokkaan
- voittajaluokkaan osallistuu koira, joka on saanut 1. palkinnon avoimessa luokassa

Palkitsemisperusteet

Kaikissa luokissa käytetään laatuarvostelua ja annetaan niin monta ensimmäistä, toista ja kolmatta palkintoa kuin koirien saamat pistemäärät edellyttävät.

Palkintosijojen vähimmäispistemäärät kaikissa luokissa ovat samat:

- ensimmäinen palkinto, vähintään 80 pistettä, maksimipisteet 100 pistettä.
- toinen palkinto, vähintään 60 pistettä
- kolmas palkinto, vähintään 40 pistettä

Tullakseen palkituksi nuorten luokassa, koiran on saatava hyväksytyt arvosana hausta ja riistatyöstä.

Tullakseen palkituksi avoimen luokan ensimmäisellä palkinnolla koiran on saatava hyväksytyt arvosana jokaisesta osasuorituksesta.

Tullakseen palkituksi voittajaluokassa koiran on saatava hyväksytyt arvosana jokaisesta osasuorituksesta. Lisäksi ensimmäisen palkintosijan edellytyksenä on riistatyön arvosanan oltava vähintään 2.

Koirien arvostelu

Eri rotuihin kuuluvat koirat arvostellaan samojen perusteiden mukaan ottaen huomioon rotukohtaiset erot ominaisuudet. (esim. Spinone, bracco saavat hakea muista poiketen ravaamalla)

Nuortenluokassa kiinnitetään eniten huomiota koiran synnynnäisistä taipumuksista johtuvaan suorituskyykyyn.

Koirien arvostelussa huomioidaan: haku, riistatyö, nouto, vesityö, jälkityö, tiedottaminen ja petoeläintyöskentely.

Koirakohtaisessa pöytäkirjassa tuomari arvioi **hausta**: juoksuvauhdin, päänasennon, tuulenkäytön, maastonpeittävyuden, laajuuden, hakukuvion, yhteistyön, puurtamisen ja metsästyshalun.

Riistatyö tapahtumasta arvioidaan seisontaherkkyys, seisannon kiinteys, seisannon kesto, eteneminen, paikallistaminen ja käyttäytyminen riistan karkottuessa.

Noutosuorituksessa arvioidaan noutohalukkuus, kantaminen, pureskelu, luovutus, käyttäytyminen riistan pudotessa

Tiedotusta arvioitaessa kiinnitetään huomiota: seisonnasta irtoamiseen, irtoamisaika huomioidaan, ilmentäminen ja yhteydenpito palatessa linnulle.

Lisäksi kirjataan riistakosketukset, seisontojen ja niistä saatujen riistatöiden lukumäärä, tuloksettomat seisonnat, törmäykset, väliin jätöt ja karkotukset.

Merkitään myös ylös onko riistaa pudotettu ja onko riistana ollut peltokanalintuja/metsäkanalintuja.

Lisäksi kirjataan, jos koiran **luonteessa** on huomauttamista. Esim. se on vihainen muille koirille tai ihmisille, hätyyttää kotieläimiä tai poroja tai on paukkuarka.

Koirien koetulokset tallennetaan Saksanseisojakerhon tietokantaan, josta jalostusneuvojat, kasvattajat ja muut jalostusasioista kiinnostuneet saavat tärkeää tietoa koirien käyttöominaisuuksista jalostusta varten. (Heikkinen, P. ja Naumanen R., 2005)

4.2.2.2. Bretonin KAER-kokeisiin osallistuminen

vuosi	Startanne et	nuo1-3	avo1- 3	voi1- 3	nuo-/0	avo-/0	Voi- /0	Startit	palk lkm	palk%
1983	6	2	0	0	6	0	0	8	2	25 %
1984	8	2	3	0	3	4	0	12	5	42 %
1985	5	0	5	0	0	5	0	10	5	50 %
1986	4	0	2	0	1	1	3	7	2	29 %
1987	4	0	1	0	0	3	0	4	1	25 %
1988	1	0	1	0	0	0	0	1	1	100 %
1989	4	0	2	0	2	4	0	8	2	25 %
1990	3	0	0	0	2	2	0	4	0	0 %
1991	6	2	2	0	1	4	0	9	4	44 %
1992	15	3	2	0	12	6	2	25	5	20 %
1993	18	2	5	1	6	18	1	33	8	24 %
1994	22	14	12	0	10	8	4	48	26	54 %
1995	13	1	10	0	9	16	0	36	11	31 %
1996	11	3	8	0	6	8	0	25	11	44 %
1997	16	0	6	1	4	20	5	36	7	19 %
1998	17	4	20	0	7	19	2	52	24	46 %

1999	16	3	16	2	5	7	0	33	21	64 %
2000	24	6	12	8	12	12	7	57	26	46 %
2001	29	8	17	3	19	17	7	71	28	39 %
2002	33	10	8	5	15	16	9	63	23	37 %
2003	24	1	12	8	12	22	10	65	21	32 %
2004	35	10	13	2	20	26	4	75	25	33 %

4.2.3. Käyttökokeet Ranskassa

TAN, luontaisten taipumusten testi joka suoritetaan 7kk – 3v iässä. Testissä arvioidaan metsästyshalu, seisonta, mahdollinen paukkuarkuus. Läpäisy merkitään rekisterikirjaan.

Saavutettavat tittelit:

- TAN. Koiralla on läpäisty taipumuskoee.
- PREMIER CHOIX. Koiralla on läpäisty TAN (taipumuskoee), excellent (erinomainen) rodun erikoisnäyttelystä ja lonkkatullos A-C.

FIELD TRIAL

Kaksi koekautta, kevätkokeet luonnonlinnuilla, riistaa ei pudoteta. Syyskokeet yleensä istutetuilla ja joskus luonnonlinnuilla, pudotetaan.

Vesityö, läpäisty vesityö vaaditaan syyskokeiden valionarvoon (CH-P).

Ei eri luokkia, kaikenikäiset ja tasoiset koirat kilpailevat samoissa kokeissa.

Maasto ja riista vaihtelevat peitteisestä maastossa tapahtuvista kurppakokeista avoimen maaston field kokeisiin joissa riistana fasaaneja tai pyitä.

Sekä rotukohtaisia että avoimia kokeita.

Saavutettavat valionarvot:

- CH –CS muotovalio. 3xCACS kolmelta eri tuomarilta, näistä yksi NEstä (National d’Elevage) tai Longchampista ja yksi EXC kevätkokeista tai yksi TB syyskokeista.
- CH –P narttu 3xCACT, uros 4xCACT kevätkokeissa (luonnonlinnuilla, ei pudoteta) ja TB näyttelystä.
- CH –A narttu 3xCACT, uros 4xCACT syyskokeissa (pudotetaan, yleensä istutetuilla ja joskus luonnonlinnuilla), TB näyttelystä ja läpäisty vesityö.
- CH –T käyttövalio. 1xCACT Solo ja 1xCACT Couple (parihaku) sekä kevät että syyskokeista, TB näyttelystä ja läpäisty vesityö.
- CH –IT koira on saanut 2xCACIT kahdessa eri maassa ja TB näyttelyssä.

Muut saavutettavat tittelit:

- TRIALER koiralla on 2xEXC (erinomainen) istutetulla riistalla tai 2xTB (erittäin hyvä) villillä riistalla tai 1xTB villillä riistalla ja 1xEXC vapautetulla riistalla. Lonkkatullos A-C.
- EXCELLENT. Koira on Trialer joko kevät tai syyskokeista, erikoisnäyttelystä excellent ja lonkkatullosvaatimus kuten edellä.
- RECOMMANDE. Koiralla Excellent sekä kevät että syyskokeista, sillä on excellent rodun päänäyttelystä (National d’Elevage), lonkkatullos kuten edellä.
- ELITE B. Vähintään Premier Choix koira, uros joka on tuottanut 6 recommande koira vähintään kolmesta eri pentueesta, narttu joka on tuottanut kolme recommande koira.
- ELITE A. Recommande koira, uros joka on tuottanut 6 recommandea vähintään kolmesta eri pentueesta, narttu joka on tuottanut kolme recommande koira.

B.I.C.P. Brevet International de Chasse Pratique. (Kansainvälinen käytännön metsästyksen testi). Metsästyksellinen koe jossa riistaa pudotetaan. Maasto ja vesityö osuus. Koiran täytyy löytää ja seisoa riista ja noutaa se pudotuksen jälkeen. Vesityössä voidaan käyttää leikattusiipestä lintua. Koira testataan 8 kertaa. Todellinen metsästyskoe jossa palkitut koirat ovat "CHIENS COMPLETS", täydellisiä koiria. (Louvet J., L'épagneul Breton 2000)

Le Concours Saint-Hubert

SCCN alaisten, metsästys- ja rotujärjestöjen järjestämiä kilpailuja. Tuomaroinnin suorittavat joko em. järjestöjen edustajat tai field-trial tuomarit. Testeissä arvioidaan koiran ja ohjaajan yhteistyötä, kun 100 pistettä on maksimi pistemäärä, ohjaajan osuus on 60 ja koiran 40. 20 minuutin erä metsäisessä maastossa jossa järjestetään kaksi kertaa mahdollisuus riistalle. Panosmäärä rajoitettu. Arvioitavat asiat metsästäjässä: kyvyt, saadun saaliin määrä, käyttäytyminen, urheiluhenkisyys, turvallisuus, ympäristön kunnioittaminen. Koirassa: yhteistyö, metsästys halu, riistatyö, haku ja rodunomainen työskentely.

4.2.3.1. Standardi bretonin työskentelystä

Bretoni energinen koira, älykäs ja teräväkatseinen: pieni täysiverinen COB.

Liikunta: Iloinen, eloisa, keski-räiskyvä. Energinen ja matkaa voittava laukka, nopeat ja kootut liikkeet.

Pään asento: Pää tulee kantaa korkealla, ilman että se olisi liioitellusti selkälínjan yläpuolella, pään asento kevyesti viisto. Ilmentää haussa vakuuttavasti jatkuvaa ja joustavaa vainuun nojaamista. Kuitenkin tietyissä vaikeissa olosuhteissa, pikaiset maaston tarkastukset on sallittu.

Haku: Tulee olla älykästä, suunnitelmallista, olematta mekaanista, osoittaen että koira hakee säännöllisesti, sovittaen haun olosuhteisiin ja käyttäen maaston järjestelmällisesti pysyen kaiken aikaa kontaktissa ohjaajaansa.

Seisonta: Uholla, nopean tarkistuksen jälkeen koiran tulee osoittaa suurta auktoriteettia ja varmuutta. Seisannon tulee tapahtua pystyssä myös spontaanisti; kuitenkin yllättävässä tilanteessa muunlainen asenne sallitaan edellyttäen että pää on melko korkealla riistan suuntaisesti osoittaen että se hallitsee tilannetta hyvin.

Nosto: Ohjaajan komennosta noston tulee olla spontaani osoittaen päättäväisyyttä ja harkitsevaisuutta säilyttäen kontaktin riistaan kunnes se siivittää. Kieltäytyminen nostosta on vakava virhe (paitsi riistan välittömässä läheisyydessä). Pään tulee olla melko korkealla riistan suuntaisesti osoittaen että se hallitsee tilanteen hyvin.

Nouto: Maalta ja vedestä; tulee tapahtua käskystä iloisesti ja nopeasti spontaanilla tavalla. (C.E.B. France 19/01/86, muokattu 05/01/91)

4.3. LUONNE

4.3.1. Rotumääritelmän ja rodun emämaan rotujärjestön tavoitteet

Myös rodun luonnetta tulee arvioida metsästyksellisistä lähtökohdista. Koiran tulee olla älykäs, yhteistyökykyinen, energinen, avoin, päättäväinen, erittäin toimintakykyinen. Sen työskentelystä tulee kuvastua intohimo. Koirassa tulee olla henkistä kanttia joka tulee esiin niin metsästystilanteissa, kuin ohjaajan vaatimusten alaisena ja kotiooloissakin.

Arkuus, aggressiivisuus sekä puutteellinen toimintakyky ovat rodussa vakavia virheitä.

4.3.2. Luonteen testaaminen Suomessa

Seisojan luonneominaisuuksien ensimmäinen ja tärkein lähtökohta on, ettei ole hyvää metsästyskoiraa ilman hyvää luonnetta. Tavoiteltavan luonteen profiili on rodunomaisen käyttötarkoituksen mukainen.

Luonneominaisuuksien kohdalla tavoitellaan rodunomaisten erityispiirteiden säilyttämistä. Tämä ei saa kuitenkaan olla ristiriidassa KAER -kokeiden mukaiselle metsästykselle.

Seisojan luonteen tulee olla sosiaalinen, koulutuskelpoinen, yhteistyöhaluinen ja yhteiskuntakelpoinen. Kaikkia näistä poikkeavia ominaisuuksia on pidettävä virheinä, erityisesti silloin kun ne haittaavat metsästyksellistä käyttöä.

Jalostuksen vastuuhenkilöt seuraavat kokeissa, testeissä ja näyttelyissä rodun esille tulleita ominaisuuksia ja käyttäytymistä, tiedottaen niistä kasvattajia ja harrastajia. (Rouhiainen, Jukka. 2005)

Saksanseisojakerhon hallitus on vuonna 2004 perustanut työryhmän pohtimaan saksanseisojille sovelletun luonnetestin kehittämistä Suomeen. Työryhmän puheenjohtajana toimii Jukka Rouhiainen.

Muiden rotujen luonnetesteissä käynnit

Yksittäisiä koiria on käynyt palveluskoirien luonnetesteissä.

4.4. TERVEYS

4.4.1. PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet:

Lonkkaniveldysplasia

Bretonin voimassa olevassa PEVISA- ohjelmassa (1.1.2001 alkaen) on määrätty, että rekisteröitävien pentujen vanhemmista tulee olla astutushetkellä lonkkakuvauslausunto, ei raja-arvoa.

PEVISA 1.1.2006 alkaen; lisäyksenä rekisteröinnin raja-arvo C.

Taudin kuvaus ja merkitys koiralle:

Lonkkanivelen kehityshäiriö (hip dysplasia eli HD) on polygeenisesti eli monigeenisesti periytyvä lonkkanivelten kehityshäiriö, jonka vaikeusasteeseen vaikuttavat myös kasvuaikaiset ympäristötekijät kuten ruokinta, liikunnan määrä ja kasvunopeus. Sitä esiintyy lähes kaikilla suurikokoisilla koiraroduilla. Lonkkaniveldysplasian kehittymisen tärkein vaihe on lonkkamaljakon muotoutuminen sen luutuessa koiran kasvuaikana. Lonkkamaljakon epänormaali muoto ja lonkkanivelen löysyys nuorella iällä johtavat eriasteisiin muutoksiin lonkkanivelessä ja nivelrikon kehittymiseen vanhemmalla iällä. Lievimässä tapauksessa nivelessä esiintyy vähäistä löysyyttä, lievää lonkkamaljakon mataluutta ja lievää epäsymmetrisyyttä. Nivel ei ole täysin yhdenmukainen: reisiluun pää ei istu täydellisesti lonkkamaljakon muodostamaan kuppiin. Lievä dysplasia voi olla käyttökoirallakin lähes oireeton. Jos niveleen kehittyy dysplasian seurauksena nivelrikkoa eli degeneratiivisen nivelsairauden merkkejä, voi koiralla olla merkittäviä kipuja, varsinkin rasiituksen

jälkeen. Lonkkaniveldysplasiaa ei voida leikkauksella parantaa. Suomen kennelliiton arviointiasteikolla virallisten lonkkakuvien (rtg) arvioinnissa aste A on täysin terve, B tarkoittaa lievää löysyyttä, mutta on kuitenkin vielä terveeksi luokiteltavissa, C-asteessa on lieviä muutoksia lonkkanivelissä, mutta tämä ei yleensä rajoita metsästyskäyttöä, ellei johda nivelrikon kehittymiseen. D- ja E-asteessa nivelrikkomuutoksia nähdään usein jo röntgenkuvassa ja ne aiheuttavat varsinkin iän lisääntyessä ontumista. (Peltonen, M., 2004; Paatsama, S., 1991).

Rodun terveystilanne taudin suhteen:

Tilanteen kehittymiseen näin vaikeaksi on varmasti useitakin syitä, mutta yksi merkittäviä on varmasti 90 –luvun alussa rotutapaamisessa tehty päätös että mikäli koira muilta ominaisuuksiltaan ja on erinomaista luokkaa ja sillä katsotaan olevan annettavaa koirakannalle, sitä voidaan käyttää kunhan sen partneri on terve. Pienen populaation kannalta tällainen liikkumavaran jättäminen on erittäin hyvä teoria. Käytännössä kuitenkin lonkkavikaisia koiria on käytetty suvunjatkamiseen kritiikittömästi.

Rekv	Rek	Tutk	Tutk %	A	B	C	D	E	A+B%	C+E%
1990	82	17	21 %	5	4	6	2	0	53 %	47 %
1991	97	28	29 %	14	2	5	7	0	57 %	43 %
1992	55	15	27 %	4	3	5	3	0	47 %	53 %
1993	108	25	23 %	2	8	9	5	1	40 %	60 %
1994	72	15	21 %	3	5	5	2	0	53 %	47 %
1995	41	12	29 %	2	6	2	2	0	67 %	33 %
1996	37	8	22 %	1	3	4	0	0	50 %	50 %
1997	64	15	23 %	0	9	5	1	0	60 %	40 %
1998	48	19	40 %	4	7	6	1	1	58 %	42 %
1999	64	32	50 %	7	8	11	6	0	47 %	53 %
2000	56	28	50 %	6	10	10	2	0	57 %	43 %
2001	56	22	39 %	2	6	9	5	0	36 %	64 %
2002	50	15	30 %	4	4	3	4	0	53 %	47 %
2003	86	8	9 %	0	1	7	0	0	13 %	88 %

Tavoite:

Tilanteeseen on puututtava tiukasti. PEVISAn raja-arvo C astuu voimaan 1.1.06. Kasvattajien tulee kiinnittää huomiota paitsi oman koiran lonkkatuloksiin, sen lähisukulaisten lonkkatuloksiin mahdollista astuttamista harkittaessa. Myös, mikäli koira jättää selvästi lonkkavikaa, tulee tämä huomioida mahdollista jatkoa ajatellen.

Silmäsairaudet: HC, PRA, RD

FIN rekisteröityjen vanhempien jälkeläisten rekisteröinnin edellytyksenä silmätutkimuslausunto. Lausunto ei saa astutushetkellä olla 24 kuukautta vanhempi. Jalostuksesta poissulkevat silmäsairaudet; HC (perinnöllinen harmaakaihi), PRA (etenevä verkkokalvon surkastuma), RD (retinaalidysplasia, synnynnäinen verkkokalvon vajaakehitys).

Tautien kuvaus ja merkitys koiralle:

Perinnöllinen harmaakaihi (HC) on linssin samentumissairaus. Sitä on olemassa eri tyyppisiä, riippuen missä linssin osassa samentuma sijaitsee. Linssin takaosassa oleva kaihi ei laajene, mutta etuosassa oleva kaihimuoto laajenee ja johtaa koiran näkökyvyn jonkinasteiseen heikkenemiseen.

Kaihi on tavallisesti molemminpuolista. Kaihin periytymismekanismi on epäselvä, mutta koska se on silmäsairauksista yleisin, sen torjuntaan tulee kiinnittää huomiota. Joskus kaihi saattaa ilmetä vasta vanhemmalla iällä ja koiralla saattaa olla jo jälkeläisiä.

Retinaalidysplasia (RD) on synnynnäinen muutos silmissä ja sitä esiintyy kolmea muotoa joista totaali-RD (tRD) aiheuttaa verkkokalvon irtoamisen ja täydellisen sokeuden jo pikkupennulla. tRD periytyy resessiivisesti.

Kahta muuta, multifokaali-RD:tä (mRD) ja geograafista-RD:tä (gRD) todetaan yleensä aikuisilla koirilla silmäpeilauksen yhteydessä. Nämä RD –muodot aiheuttavat eriasteista verkkokalvon poimuttumista, eivätkä juurikaan vaikuta koiran näkökykyyn.

mRD:n ja gRD:n periytymistapaa ei tiedetä. Periytymistapaa on epäilty dominoivaksi vaillinaisella penetraansilla.

Etenevä verkkokalvon surkastuma (PRA) aiheuttaa nimensä mukaisesti verkkokalvon solujen etenevän surkastumisen ja tuhoutumisen ja johtaa täydelliseen sokeuteen.

Mm. labradorinnoutajilla PRA periytyy yksinkertaisen resessiivisesti, mutta ongelmia aiheuttaa sairauden puhkeaminen vasta vanhemmalla iällä jolloin sairaalla tai kantajaksi todetulla koiralla voi olla jo jälkeläisiä. Bretonilla PRA:n periytymistapaa ei ole selvitetty.

(Keränen A-L., Isaksson J., Standertskjöld A., Hoffren P., Honkapirtti A., Jokisilta H., Lappalainen M., Rautala E., Siljamäki A., Suutari L., Tenhunen J. 2005.)

Rodun terveystilanne tautien suhteen:

Silmätarkastusvaatimus astui voimaan vuoden 2005 alussa. Silmätarkastuksen hakeminen PEVISAan pohjautuu muutamiin esille tulleisiin HC löydöksiin, kyseessä oli koiria joiden taustat esiintyvät kannassa huomattavassa määrin. Silmätarkastusten mukaanotto rodun PEVISAan vuonna 2005 on tarkastusluonteinen. Vuoden 2005 tutkimuksissa ilmeni yksi uusi kaihitapaus.

4.4.2. Muut Suomessa rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

Kaatumatauti (epilepsia). Tautia on todettu bretoneilla muualla maailmassa, Suomessa on virallisesti tilastoitu 90 luvulla ainoastaan yksi kaatumatauditapaus. Lisäksi koirien omistajat ovat ilmoittaneet yksittäisiä, epilepsiatyyppisiä kohtauksia saaneita koiria. Taudin vakavuuden takia siihen on suhtauduttava erityisellä vakavuudella eikä kaatumatautia sairastavaa yksilöä saa käyttää siitokseen.

Muutokset lannerangan alueella. Lonkkalausuntojen yhteydessä esiin tulleet muutokset lannerangan alueella informoidaan SKL:n toimesta koiran omistajalle sivulöydöksenä ilman varsinaista lausuntoa muutoksen laadusta. Yksittäisiä tietoja löydöksistä on toimitettu koiranomistajien toimesta rotujärjestölle. Materiaalin vähäisyydestä, tiedonsaannin satunnaisuudesta ja lausunnon yleisluonteisuudesta johtuen ei päästä arvioimaan muutosten merkitystä yksilöille tai seuraamaan niiden mahdollista periytymisalttiutta.

Koiranomistajat ovat tehneet yksittäisiä ilmoituksia selkäkivuista ja takaraajojen liikkumishäiriöistä vanhenevilla koirilla. Kyseiset koirat ovat olleet lonkiltaan terveitä.

Allergiat/ iho-ongelmat. Tiedossa oleva oireillut koiramäärä on pieni mutta johtuen ongelmien voimakkaasta keskittymisestä, tulee suhtautua varauksella ja huomioida koirien jalostuskäytössä.

Olkaniivelet. Yhdeltä koiralta leikattu olkanivelen irtopalat alle vuoden ikäisenä.

Patella luksaatio. Yksi operoitu koira tiedossa. Tilannetta seurataan, patella koiraa ei tule missään tapauksessa käyttää jalostukseen.

Häntämutki. Esiintyy runsaasti. Monigeenisesti periytyvä. Rodussa esiintynyt kahta tyyppiä, toinen havaitaan heti pikkupennulla ja toinen kehittyy kasvukaudella n. 5-7 kk. iässä. Ei aiheuta koiralle sinänsä ongelmia, mutta tulee huomioida jalostuksessa. Häntämutkaisista yhden koiran selkäranka tutkittu, ei muutoksia.

Napatyrä. Esiintyy jonkin verran.

Töpöhäntä. Noin 20% Suomessa syntyneistä pennuista vuoden 1997 jälkeen on syntynyt lyhyhäntäisenä tai ilman näkyvää häntää. Kyseessä ei ole sairaus tai vika vaan ominaisuus rodussa. Jalostuksessa tulee kuitenkin huomioida, että kahta synnynnäisesti töpöhäntäistä koiraa ei tulisi keskenään parittaa koska töpögeeni on todettu homotsygoottisena letaaliksi. Siis kahden töpögeenin kantajat kuolevat jo sikiöaikana.

4.4.3. Yhteenveto rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista ja vioista

Patella luksaatio

Epilepsia

Silmäsairaudet (lähinnä HC ja PRA)

Purentavirheet ja hammaspuutokset

Ihosairaudet

Sakralisaatio eli viimeisen lannenikaman sivuhaarakkaiden epämuodostuma, joka johtaa vinoon tai yhteenkasvaneeseen lantioon. Muutoksia todetaan yleensä viimeisen lannevälilevyn alueella.

Samalla todetaan myös yleensä yksi ylimääräinen lannenikama (kahdeksas). Oireena todetaan vuosien kuluessa pahenevaa kipua takaosassa koiraa ja takaraajojen liikkumishäiriöitä.

Perityismekanismia ei tunneta mutta katsotaan osoittavan perinnöllistä alttiutta.

4.4.3. Tilanne rodun emämaassa

Rodun terveystilanteesta alkuperämaassa ei ole juurikaan saatavissa virallista tietoa lukuunottamatta lonkkaniveldysplasiaa. Kuvaaminen ei edelleenkään ole maassa pakollista mutta kuvausmäärät ovat nousseet ilahduttavasti rotujärjestön kytkettyä vaatimuksen lonkkalausunnosta jaettaviin palkintoihin ja titteleihin.

Lonkkatulokset julkaistaan rotujärjestön lehdessä, koirakohtaiset tulokset julkaistaan vain tuloksille A-C ja se on julkinen vain omistajan ilmoituksesta, tulokset D-E julkaistaan satunnaisesti kappale tietoina. Lonkkatuloksen ilmoittamatta jättäminen tai sen puuttuminen ei estä jälkeläisten rekisteröintiä.

Muilta osin saatavissa oleva tieto on epävirallista, lähinnä kasvattajilta ja rodun harrastajilta saatua informaatiota heidän kasvattamisensa ja omistamisensa koirissa esiin tulleista asioista.

4.5. ULKOMUOTO

4.5.1. Voimassa oleva rotumääritelmä

Hyväksytty: FCI 2.4.2001

SKL-FKK 30.3.2003

Alkuperämaa: Ranska

KÄYTTÖTARKOITUS: Seisova lintukoira.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Bretoni on kotoisin Keski-Bretagnesta ja on nykyisin lukumäärältään yleisin seisova lintukoira-rotu Ranskassa. Se on luultavasti yksi

vanhimmista mannermaisista spanielityyppisistä roduista, jota paranneltiin 1900-luvun alussa risteytyksillä ja valikoivalla jalostuksella. Rotumääritelmän luonnos laadittiin Nantesissa vuonna 1907 ja hyväksyttiin Ranskan rotuyhdistyksen ensimmäisessä kokouksessa 7.6.1908. Tämä oli ensimmäinen ”luonnostaan lyhythäntäisten bretonien-yhdistyksen” rotumääritelmä.

YLEISVAIKUTELMA: Pienin seisovista lintukoirista. Bretonilla on mannermaisien spanielityypin pää ja se on lyhythäntäinen tai hännätön. Sillä on tasapainoinen rakenne ja sen luusto on vahva olematta raskas. Se on tiivis ja vankka, ei liioiteltu, kuitenkin riittävän tyylikäs. Se on tarmokas koira, jolla on eloisa ja älykäs ilme. Bretoni on olemukseltaan kuin pieni, vankka ja hyvin energinen ratsuponi. Rodun jalostajien tavoittelema tiivis rakenne on säilynyt rodun kehityksen aikana.

TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA: Kallo on kuonoa pitempi suhteessa 3 : 2. Pään koko on suhteessa runkoon. Rintakehän syvyys on hieman alle puolet säkäkorkeudesta. Rungon pituus on sama kuin säkäkorkeus (koiran tulee olla neliömäinen).

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Bretoni on sosiaalinen ja sopeutuu kaikkiin oloihin. Sillä on älykäs ja tarkkaavainen ilme sekä tasapainoinen luonne. Se on monipuolinen lintukoira, jolla voidaan metsästää kaikenlaista riistaa, kaikenlaisissa maastoissa ja se on metsästysinnoltaan varhaiskypsä. Se on erinomainen hakija ja liikkuja, sillä on erinomainen hajuaisti, maastonpeittävyys, oma-aloitteinen ja kestävä seisonta, se on hyvä noutaja ja helppo kouluttaa.

PÄÄ: Piirteet ovat kauniisti meislautuneet. Nahka on tiiviisti pinnanmyötäinen.

KALLO-OSA: Sekä edestä että sivulta katsottuna kevyesti pyörästynyt. Ylhäältä katsottuna kallon sivut ovat vain vähän kaarevat. Kallon ja kuonon linjat ovat yhdensuuntaiset. Kallon leveys poskikaarien kohdalta on pienempi kuin sen pituus.

Kulmakaaret eivät ole voimakkaat, vaan muodostavat hieman pyörästyneen kaaren. Otsaurre ja pälaen harjanne erottuvat hieman. Niskakyhmy ja poskikaaret ovat kohtalaisen erottuvat.

OTSAPENGER: Kohtalainen.

KIRSU: Suuri; sieraimet ovat suuret, kosteat ja hyvin avoimet. Kirsun, silmäluomien ja limakalvojen väri on sopusoinnussa karvapeitteen värin kanssa.

KUONO-OSA: Suora; kuonon sivut ovat lähes yhdensuuntaiset.

HUULET: Melko ohuet ja tiiviisti sulkeutuvat, eivät löysät eivätkä paksut. Ylähuuli peittää juuri ja juuri alahuulen. Ylähuulen reuna kaartuu vähitellen kohti tiiviisti sulkeutuneita ja melko huomaamattomia suupieliä. Huulet ovat täysin pigmentoituneet.

HAMPAAT / PARENTA: Hampaat ovat hyvin kiinnittyneet, täysilukuiset ja terveet. Leikkaava parenta.

POSKET: Kuivat, eivät voimakkaat.

SILMÄT: Hieman vinoasentoiset ja soikeahkot, eivät ulkonevat. Ilme on älykäs, lempeä ja avoin. Silmäluomet ovat ohuet, tiiviit ja hyvin pigmentoituneet. Iiriksen väri on sopusoinnussa karvapeitteen värin kanssa, mieluiten tumma. Ilme ja kohoavat korvantyvet saavat yhdessä aikaan aidon ”bretoni-ilmeen”.

KORVAT: Ylöskiinnittyneet, kolmion muotoiset, melko leveät ja suhteellisen lyhyet (eteenpäin vedettynä korvankärjen tulee ulottua otsapenkereeseen). Korvat ovat osittain, etenkin yläosastaan laineikkaan karvan peittämät, korvan kärki on lyhytkarvainen. Koiran ollessa tarkkaavainen tai toiminnassa korvat ovat aina erittäin liikkuvaiset.

KAULA: Keskipitkä, lihaksikas ja katkaistun kartion muotoinen, hieman kaartunut, ei koskaan kaareva. Kaula on lapoihin sulavasti liittyvä; ei löysää kaulanahkaa.

RUNKO

YLÄLINJA: Suora lanteeseen ja lantion alkuosaan saakka.

SÄKÄ: Vain hieman erottuva, säkäalue ei ole massava.

SELKÄ: Suora, lyhyt ja kiinteä, liittyy sulavasti lanteeseen.

LANNE: Lyhyt, leveä ja lihaksikas.

LANTIO: Leveä ja lihaksikas, vain hieman viisto.

RINTAKEHÄ: Kynärpäiden tasolle ulottuva ja leveä. Kyljet ovat riittävän kaarevat, eivät tynnyrimäiset. Rintalasta on leveä ja vain hieman taaksepäin kohoava.

Takimmaisiet kylkiluut ovat pitkät ja joustavat.

ALALINJA JA VATSA: Vatsaviiva on hieman kohoava.

KUPEET: Lyhyet ja vain hieman nousevat.

HÄNTÄ: Ylöskiinnittynyt, asennoltaan vaakasuora tai hieman riippuva; koiran ollessa tarkkaavainen tai työskennellessä häntä vipattaa usein. Bretoni voi syntyä hännättömänä tai töpöhäntäisenä.

RAAJAT

ETURAAJAT

YLEISVAIKUTELMA: Eturaajat ovat pystysuorat. Nivelet ovat joustavat ja vahvat.

LAVAT: Liikkuvaiset, pitkät (30 % säkäkorkeudesta), voimakaslihaksiset ja tiiviisti rungonmyötäiset. Viistous on laukkaajalle tyypillinen 55 - 60° vaakatasosta.

Lapaluiden kärkien väli on lähes 5 cm.

OLKAVARRET: Leveät ja vain hieman lapoja pitemmät, lihakset ovat korostuneet.

Lavan ja olkavarren välinen kulmaus on 115 - 120°.

KYYNÄRVARRET: Vahvat, jänteikkäät, hieman olkavartta pitemmät ja asennoltaan pystysuorat.

VÄLIKÄMMENET: Vahvat ja samalla jonkin verran joustavat, hieman viistot (viistous 10 - 15° pystysuorasta).

KÄPÄLÄT: Pyöreähköt. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä; päkiät vahvat ja kynnet lyhyet.

TAKARAAJAT

YLEISVAIKUTELMA: Takaraajat ovat takaa katsottuna pystysuorat ja yhdensuuntaiset.

REIDET: Leveät; lihakset ovat voimakkaat ja ulkonevat. Viistous on 70 - 75° vaakatasoon nähden.

SÄÄRET: Vain hieman reittä pitemmät, yläosastaan leveät ja kinnertä kohti tasaisesti kapenevat, lihakset ovat kuivat ja korostuneet. Reiden ja säären välinen kulmaus on lähes 130°.

KINTEREET: Kuivat; jänteet ovat selvästi näkyvissä.

VÄLIJALAT: Vahvat, sivusta katsottuna lähes pystysuorat.

KÄPÄLÄT: Etukäpäliä pitemmät, muutoin samanlaiset.

LIIKKEET: Eri askellajit ovat vaivattomat, voimakkaat, tasapainoiset ja eloiset.

Raajat liikkuvat suorassa linjassa ilman liioiteltuja poikkeamia tai rullausta, selkälinja pysyy kiinteänä. Maastossa tavallisin liikuntamuoto on laukka; askeleet ovat nopeat ja keskipitkät, takaraajat eivät ojennu taaksepäin (koottu laukka).

NAHKA: Ohut, tiiviisti rungonmyötäinen ja hyvin pigmentoitunut.

KARVAPEITE

KARVA: Rungossa hienoa, pinnanmyötäistä tai vain hieman laineikasta, ei silkkistä eikä koskaan kiharaa. Päässä ja raajojen etuosassa karva on lyhyttä. Raajojen takaosassa karva on runsasta ja muodostaa hapsut, jotka vähitellen lyhenevät kohti ranteita ja kintereitä, voivat ulottua alemmaksikin.

VÄRI: Valkoinen pohjaväri, jossa keskikokoisia, epäsäännöllisiä oransseja, mustia tai maksanuskeita laikkuja. Päistäriköillä ja kimon värisillä koirilla voi olla pieniä

pilkkuja kuonossa, huulissa ja raajoissa. Kolmivärisillä on tan-merkit (oranssista tumman punakeltaiseen) kuonossa, huulissa, silmien yläpuolella, raajoissa, rinnassa ja hännäntyven alapuolella. Kapea läsi on toivottava kaikissa väreissä. Yksivärisyys ei ole sallittua.

KOKO

SÄKÄKORKEUS: Uroksilla 48 - 51 cm ja nartuilla 47 – 50 cm, yhden senttimetrin poikkeama ylös- tai alaspäin on sallittu. Ihannekoko uroksilla 49 - 50 cm ja nartuilla 48 - 49 cm.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellämainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen.

Käyttäytyminen / luonne: Arkuus; pelokas ilme.

Pään linjat: Vain hieman erisuuntaiset.

Kirsu: Lievästi lihanvärisen; pigmenttittömät sierainten sisäpuolet.

Hampaisto: Tasapurenta, epätasainen hammasrivi.

Kuono-osa: Suippo tai terävä.

Huulet: Paksut tai löysät, liikaa tai liian vähän riippuvat.

Silmät: Ulkonevat, mantelinmuotoiset tai pyöreät.

Korvat: Liian alas kiinnittyneet, kiinnityskohdastaan kapeat.

Kaula: Paksu tai liian lyhyt, hiukan löysää kaulanahkaa.

Selkä: Notko tai köyry.

Lanne: Pitkä, kapea tai heikosti kehittynyt.

Lantio: Liian kapea tai liian jyrkkä.

Alalinja: Liian täyteläinen vatsa, liikaa kuroutunut vatsaviiva.

Kupeat: Liian sisäänpainuneet, mikä usein liittyy heikosti kehittyneeseen, kapeaan lanteeseen.

Raajat: Riittämätön luusto, ulkokierteiset kyynärpäät, sisä- tai ulkokierteiset käpälät.

Käpälät: Löysät, liian pitkät tai liian pyöreät.

Karvapeite: Lyhyttä rungossa.

VAKAVAT VIRHEET:

Käyttäytyminen / luonne: Laiska luonne.

Kallo: Liian korostuneet poski- tai kulmakaaret, liian voimakas otsapenger.

Silmät: Vaaleat, ilkeäilmeiset tai nk. petolinnun silmät.

Kaula: Liian pitkä; selvästi löysää kaulanalusnahkaa.

Liikkeet: Huonot.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

Vihaisuus ja sairaalloiset piirteet.

Kaikki luonteen virheet kuten pureminen, aggressiivisuus joko koiria tai ihmisiä kohtaan, arkuus.

Puutteellinen tyyppi: riittämättömät rotupiirteet, jolloin koira ei muistuta muita saman rodun yksilöitä.

Koko: rotumääritelmästä poikkeava.

Pään linjat: selvästi erisuuntaiset.

Poikkeavat värimerkit: valkoinen läikkä korvassa tai valkoinen silmänympäry.

Silmät: hyvin vaaleat tai keskenään eriväriset. Karsastus, silmäluomien sisään- tai ulospäin kiertyminen (entropium tai ektropium).

Hampaat / purenta: ylä- tai alapurenta. P1 ja M3 hampaiden puuttumista ei pidetä merkityksellisenä. Vain kahden P2:n tai yhden P2:n ja yhden P3:n puuttuminen sallitaan. Kahden rinnakkaisen P2:n tai P3:n puuttuminen on hylkäävä virhe, samoin kuin minkä tahansa muun hampaan puuttuminen.

Pigmentti: Selvät pigmenttittömät alueet kirsussa tai silmäluomissa.

Takaraajojen kannukset, surkastuneetkin.

Vakavat rakenteelliset epämuodostumat.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

4.5.2. Ulkomuodon arvioiminen Suomessa

Useimmiten tavattavat ulkomuodon virheet suomalaisessa materiaalissa ovat:

Kapea runko, matala rintakehä, korkearaajaisuus, keveys. Jonkin verran esiintyy edelleen pitkiä ja matalia kalloja yhdistyneenä pitkään kuono-osaan ja suuriin korviin, jolloin vaikutelma täysin vieras, sekä kulmauksiltaan edestä suoraa ja takaa ylikulmautuneita koiria. Tiivistetysti n. 15 vuoden ajanjaksolla koirien tyyppi on keskimäärin parantunut ollen nyt kohtuullinen, kehitystä on tapahtunut rungon pituudessa ollen nyt keskimäärin lähempänä neliömäisyyttä kuin suorakaidetta, ylälinjat ovat pääsääntöisesti suoraa tai laskevia ja takakulmauksissa on tapahtunut kehitystä parempaan suuntaan.

Myös rungon volyyymi on keskimäärin jonkin verran parantunut mutta tähän tulee kiinnittää edelleen huomiota.

4.5.2.1. Koiranäyttelyt

Ensisijaisesti koiranäyttelyiden anti jalostajille on koon mittaaminen, mahdolliset hammaspuutokset tai muut yleisluonteiset virheet, sekä mahdolliset huomiot koiran luonteesta ja käyttäytymisestä.

Näyttelyissä olisi syytä kuitenkin kiinnittää enemmän huomiota tiettyihin tyyppin perustaviin tekijöihin: mittasuhteet, rungon ja raajaluuston vahvuus ja vankkuus, rintakehän ja lantio-osan muoto ja leveys, raajat rungon alla.

4.5.2.2. Junkkarin ulkomuotokatselmukset

Rotujärjestön ikäluokkakatselmuksessa, Junkkarissa, arvioidaan edellisvuonna syntyneitä mannermaisia kanakoiria niin käyttöominaisuuksien kuin rakenteen osalta.

Junkkarin rakennearvostelu on parasta saatavilla olevaa materiaalia koirien rakenteesta, huomioitava on kuitenkin että koirat arvioidaan tällöin nuorina ja niillä voi arvioitaessa olla lähes vuoden ikäero toisiinsa nähden. Materiaalista tekee arvokkaan sen tarkkuus, sekä se, että arvioijana toimii pääsääntöisesti rotuun paneutunut rotujärjestön tuomari.

Yleisin junkkarin rakennekatselmuksesta jaettu yleisarvosana on hyvä, keskimäärin n. 30% koirista saa arvosanaksi erinomainen ja 0-2 koiraa vuosittain arvosanan puutteellinen. Yleisin puutteellinen arvosanan antava tekijä on virheellinen koko tai tyyppin virheet kuten liiallinen keveys.

4.5.3. Ulkomuodon arvioiminen rodun emämaassa

Ranskassa koirat saavat rekisteröinnin yhteydessä syntymätodistuksen ja varsinaisen rekisteritodistuksen vasta kun ne ovat käyneet arvioitavana rotujärjestön hyväksymillä arvioijilla. Rotumääritelmässä mainitut hylkäävät virheet aiheuttavat sen, ettei koira saa rekisteritunnukseensa loppuosaa, ainoastaan syntymätodistuksen alkuosa jää voimaan. Tarkastuksessa hylkääminen ei kuitenkaan estä koiran jalostuskäyttöä eikä hylkäystiedot ole julkisia.

Lisäksi maassa järjestetään rotukohtaisia erikoisnäyttelyitä, joissa tuomareina toimivat rotujärjestön hyväksymät tuomarit. Rodun päänäyttely on Nationale de l'élevage joka järjestetään perinteisesti vuosittain kesäkuussa.

5. YHTEENVETO AIEMMAN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Vain 41% (32 pentuetta) yhdistelmistä täyttää asetetut tavoitteet; molemmilla vanhemmista käyttökoetus ja terveet lonkat.

25% (19 pentuetta) yhdistelmistä käyttökoirakasvatuksen ja jalostustavoitteiden vastaisia, äärimmäisenä ylilyönteinä pentueet joissa on yhdistelmän molemmat vanhemmat sekä sairaita että käyttöominaisuuksiltaan arvioimattomia.

Käyttöominaisuudet on toistaiseksi pysyneet keskimäärin hyvällä tasolla, arviointiin tosin vaikuttaa se, että ne koirat joista myöhemmin saadaan tietoja ovat sellaisten harrastajien käsissä jotka asettavat jo tulevan pentunsa vanhemmille tiettyjä kriteereitä ja näinollen niistä pentueista saatava tieto, joiden vanhemmat eivät täytä jalostuskriteereitä on lähes olematonta.

Lonkkavikaisten osuus tutkituista koirista vaikeuttaa jalostusta, tämän suhteen ei ole kehitystä parempaan tapahtunut. Muilta osin rotu on edelleen varsin terve.

Tyypissä on edelleen hajontaa, tietoisuus tavoiteltavasta tyypistä on kasvanut ja rakenteeltaan hyviä, kotimaista kasvatusta olevia koiria tapaa enenevässä määrin.

Tiedossa ei ole yhtään töpö-töpö paritusta ko ajanjaksolta.

Joitakin puutteellisen luonteen omaavia koiria on käytetty suvun jatkamiseen (arkuus, aggressiivisuus) ohjeistuksesta huolimatta, tällainen ei missään tapauksessa ole suotavaa.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA STRATEGIAT

6.1. Visio

Saksanseisojakerho r.y.:n alaiset rodut toimivat valtaosaltaan edelleen alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan, poikkeuksena muutama Suomessa nuori rotu. Rotujärjestön tavoitteena on säilyttää rodut metsästyskäyttökoirina, pyrkien edistämään käyttökoetoimintaa, kehittämään koirien koulutusta yhdessä alueyhdistysten kanssa sekä tiedottamaan jäsenistöään käyttökoirien jalostukseen ja metsästyskäyttöön liittyvissä asioissa.

6.2. Rodun tavoitteet ja strategia

Tavoitteena tulee olla sekä määrältään että geneettisesti niin laaja ja laadukas käyttökoirapopulaatio, että sen kanssa työskentely on mielekästä niin metsästyksellisesti kuin jalostuksellisestikin.

Strategia:

Rodun harrastamisen ja tavoitteellisen kasvattamisen tukeminen ja ohjaaminen sen alkuperäiseen tarkoitukseen, metsästyksen.

Tiedon jakaminen ja yhteistyö harrastajien ja kasvattajien kesken.

Jalostuskriteerit täyttävien yhdistelmien määrän lisääminen.

Pentujen sijoittaminen vain vastuuntuntoisiin metsästäviin koteihin.

Rajoitusten asettaminen karkeiden ylilyöntien välttämiseksi.

6.2.1. Kannan kehittämisen tavoitteet

Rodussa on päästy käyttöominaisuuksien, tyypin ja luonteiden osalta hyvin paljon eteenpäin viimeisen kymmenen vuoden aikana. Tämä kehitys on tapahtunut nimenomaan metsästyskoirakasvattajien työn panoksena ja on johtanut lisääntyneeseen pentukysyntään. Jo vuosia kysyntä laatukriteerit täyttävien koirien jälkeläisistä on ylittänyt tarjonnan.

Tämä on luonut tarjontaa pentueista jotka eivät täytä metsästyskoirakasvatuksen kriteereitä ja tällä hetkellä tällaisten pentueiden osuus syntyvistä on niin merkittävä että se väistämättä vaikuttaa koiramateriaalin tasoon heikentävästi.

Usein tällaisten yhdistelmien pennut myös sijoittuvat metsästämättömiin koteihin ja näin myös seuraava sukupolvi päättyy jatkamaan sukua ilman rotua palvelevaa jalostusvalintaa ja –tavoitteita.

Testattujen, ominaisuuksiltaan hyviksi havaittujen koirien jälkeläisten tarjontaa tulee pyrkiä lisäämään. Että tuonneilla pystyttäisiin tukemaan tätä tavoitetta, tuontien suhteen olisi hyvä pyrkiä arvioimaan sekä tuotavan koiran ”odotusarvoa” sen taustojen, vanhempien ja sisarusten perusteella, että myös sen sukulaisuutta jo maassa olevaan materiaaliin.

6.2.2. Populaation kokonaistila ja rakenne

Keskenään lähisukua olevien koirien runsas määrä viiden vuoden kannan eminä ja isinä on erittäin huolestuttavaa.

Jalostuskelpoisten koirien mahdollisimman tasaiseen ja monipuoliseen käyttöön on kiinnitettävä enemmän huomiota, yksittäisten kasvattajien tulee astutuspäätöksiä tehtäessä huomioida myös niiden vaikutukset populaatiotasolla.

Yksittäisten koirien käyttöä tulee rajoittaa ylilyöntien välttämiseksi.

Bretonin PEVISA-ohjelmaan tulee 1.1.2006 alkaen ns. matador pykälä, eli yksittäisen koiran jälkeläisten määrä ei saa ylittää 10%:a viitenä edellisenä vuotena rekisteröityjen koirien määrästä. Viimeisen viiden vuoden rekisteröintien perusteella tämä tarkoittaa 36 jälkeläistä.

Viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kokonaan.

6.2.3. Terveys

Muilta osin rotu on pääsääntöisesti hyvin terve, mutta lonkkavikatilanne on vaikea.

Vaikka pääsääntöisesti C lonkka ilman nivelrikkoa ei aiheuta koiralle itselleen näkyviä ongelmia, tällaisen koiran suvunjatkamiseen tulee tässä tilanteessa suhtautua erittäin vakavasti.

Kasvattajien tulee ymmärtää että C lonkkaisen koiran suvunjatkamisen suhteen tulee tässä tilanteessa suorittaa erittäin suurta harkintaa. Lonkkavikaisen, kokeissa palkitsemattoman koiran suvun jatkaminen ole tässä tilanteessa mitenkään perusteltavissa.

Samassa yhteydessä on kuitenkin huomioitava, että pelkät terveet lonkat ei ole käyttökoirarodussa suvunjatkamisperuste. Seisoojaa tulee aina jalostaa kokonaisuutena.

6.2.4. Luonne

Jalostukseen tulee käyttää vain luonteeltaan käyttötarkoitukseensa sopivia koiria. Niiden tulee olla tasapainoisia ja koulutuskelpoisia, eikä niissä saa olla sellaista pehmeyttä joka vaikuttaa heikentävästi niiden työskentelyyn. Arkuus ja aggressiivisuus eivät kuulu tälle rodulle.

6.2.5. Ulkomuoto

Tavoitteena tulee olla että jalostuksessa pyritään rodunomaiseen tyyppiin, muita osa-alueita unohtamatta.. Oikean rotutyypin ja rakenteen saavuttamiseksi tulee tämän hetkessä tilanteessa kiinnittää huomiota ensisijaisesti mittasuhteisiin ja rungon ja luuston volyyymiin. Tavoitteena tulee olla kompakti, vahvarakenteinen työkoira.

6.3. Uhat ja mahdollisuudet

Uhat: rodun ajautuminen täyttämään muita kuin rodun alkuperäiseen käyttöön liittyviä tarpeita ja koirien suvunjatkaminen muilla kuin käyttökoirajalostuksen perustein. Tästä väistämättä seuraa materiaalin laadun heikkeneminen.

Mahdollisuudet: mikäli harrastajat, kasvattajat ja sellaisiksi aikovat tiedostavat ja kunnioittavat rodun alkuperäistä tarkoitusta ja sen erityisominaisuuksia, kantavat vastuuta ja pystyvät arvioimaan omien valintojensa ja toimenpiteidensä vaikutukset rodun kannalta, on mahdollista pienessäkin maassa luoda elinvoimainen ja laadukas koiramateriaali.

Uhat: lonkkavikaisuus. Rungas lonkkavikaisuus vaikeuttaa jo tänä päivänä selkeästi jalostustyötä. Jalostuksesta karsiutuu tästä syystä määrällisesti liikaa koiria joiden ominaisuuksille muilta osin olisi populaatiossa tilausta.

Mahdollisuudet: Mikäli tilanteeseen puututaan tiukasti ja valikoidaan suvunjatkamiseen terveitä yksilöitä, pikkuhiljaa tilanne paranee.

6.4. Varautuminen ongelmiin

Kannan tilan kehittymistä seurataan ja siitä tiedotetaan. Jalostuspäivien järjestäminen edelleen on hyvä tilaisuus kokoontua yhteen keskustelemaan rodun tilanteesta, tavoitteista ja menetelmistä kuinka parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen päästään.

6.5. Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi

Seurataan ja tiedotetaan rodun tilannetta Saksanseisojakerhon tietokannan, vuosikirjan ja rotujärjestön lehden avulla.

Jalostusneuvonnan avulla pyritään ohjaamaan astutussuunnitelmissa ja seurataan rekisteröintien kehittymistä ja kannan geneettisen rakenteen kehittymistä. Sopivien ulkomaisten tuontikoirien tai jalostusurosten etsimisessä avustetaan edelleen.

7. TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Terveystilannetta, koe/näyttelytuloksia ja muuta rodun kannan kehittymistä seurataan ja niistä tiedotetaan Saksanseisoja -lehdessä.

8. LÄHTEET

Järjestöorganisaatio ja sen historia: Saija Suoma 2005

Kanakoirien erikoiskokeet (KAER): Heikkinen Pekka ja Naumanen Raija 2005

Lonkkanivelen kasvuhäiriö: Peltonen Martti 2004

HC, PRA, RD: Keränen Anna-Liisa, Isaksson Johanna, Standertskjöld Andrea, Hoffren Päivi, Honkapirtti Anu, Jokisilta Hannele, Lappalainen Maija, Rautala Eeva, Siljamäki Anne, Suutari Lea, Tenhunen Juha 2005.

Rotumääritelmän käänös: Suomen Kennelliitto 2003

Standard de travail de l'Épagneul Breton, CEB France 1991

B.I.C.P. & St Hubert: Louvet Jean, L'épagneul Breton 2000

Luonteen testaaminen Suomessa: Rouhiainen Jukka 2005